

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvezčer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemam za avstro-ogrsko dežele za vse leto 25 K., za pol leta 18 K., za četr leta 6 K. 60 h., za en mesec 2 K. 30 h. Za Ljubljano s pošiljanjem na dom za vse leta 24 K., za pol leta 12 K., za en mesec 6 K. Kdor hodi sam ponuj, plača za vse leto 22 K., za pol leta 11 K., za četr leta 6 K. 60 h., za en mesec 1 K. 90 h. — Za tuje dežele toliko več, kolikor znaš poštnina. — Na naročne brez istodobne vpričiljave naročnine se ne ozira. — Za oznanila se plačuje od petorostopne petit-vrste po 12 h., če se oznanilo tiska enkrat, po 10 h., če se dvakrat in po 8 h., če se tiska trikrat ali večkrat. — Dopisi naj se izvole frankovati. — Rokopisi se ne vracajo. — Uredništvo in upravljenstvo je v Knafovih ulicah št. 5, in sicer uredništvo v 1. nadstr., upravljenstvo pa v pritličju. — Upravnemu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila, t. j. administrativne stvari.

Mesečna priloga: „Slovenski Tehnik“.

Posamezne številke po 10 h.

Uredništva telefon št. 34.

Upravnemu telefon št. 85.

Someščani! Volilci!

Zopet so se približale dopolnilne volitve za občinski svet. Tako po velikonočnih praznikih stopiti Vam bode na volišče, da oddaste glasove možem svojega zaupanja.

Ni Vam treba naglašati, kake važnosti so volitve v občinski svet deželnega stolnega mesta Ljubljane. Saj je ona prosvetno središče našega naroda in nje zgled vpliva vzgojevalno širom slovenske domovine. V občinski svet naše prvostolnice torej spadajo možje, ki so navdahnjeni željā za nje vsestranski razvoj in proevit in ki imajo poleg trdne volje tudi potrebne sposobnosti, da bodo delovali v tem zmislu.

Bela Ljubljana vzbuja danes strmenje vsakogar, ki jo je poznal pred potresom; ona vzbuja zaradi svojega modernega blagoustrojstva občudovanje vsakega tujca; ona pa tudi budi ponos v srcu vsakega rodoljubnega Slovence. Da je tako, gre zasluga občinskemu svetu, ki je glede preustroja in povzdige našega lepega mesta nepremično strelil za začrtanim si smotrom. Tako bodi tudi v bodoče!

Zato Vam pa izvrševalni odbor narodnonapredne stranke, zaslišavši zaupnike te stranke, v izvolitev priporoča može, ki so v polni meri kos nalogi, ki jih čaka pri mestni upravi.

Someščani! Volilci!

Volite te može soglasno. Saj še nikdar tako, kot ravno letos, ni bilo potreba pokazati, da so mestni volilci trdna in nerazdružna falanga, ki je pripravljena z vzorno enodušnostjo odbiti vsak napad na nje pravice.

Kandidatje narodnonapredne stranke so:

Za III. razred, ki voli dne 17. aprila:

Fran Bergant,
gostilničar in hišni posestnik;

Ivan Kejžar,
oficial južne železnice;

Alojzij Lenček,
kleparski mojster;

Karel Meglič,
trgovski sodružnik.

Za II. razred, ki voli dne 19. aprila:

Jaromír Hanuš,
c. kr. inženir in hišni posestnik;

Karel Mayer,
c. kr. poštni oficial in hišni posestnik;

Andrej Senekovič,
c. kr. gimnazijski ravnatelj;

Ivan Šubic,
c. kr. ravnatelj umetno-obrtne strokovne šole.

Za I. razred, ki voli dne 21. aprila:

Ivan Knez,
veletržec in hišni posestnik;

dr. Ivan Oražen,
zdravnik in hišni posestnik;

Ivan Plantan,
c. kr. notar in hišni posestnik;

Ivan Velkovrh,
c. kr. nadporočnik v. p. in hišni posestnik.

V Ljubljani, dne 7. aprila 1906.

Za izvrševalni odbor narodnonapredne stranke:

Ivan Hribar, t. č. predsednik.

LISTEK.

Velikonočno jutro.

Odlomek iz Goethejevega „Fausta“.

(V visoko obokani, tesni gotski sobi.)

Faust.

Zdaj pridi dol, kristalna čaša moja,
prikaži se iz starega zavoja,
ko nisem mislil nate mnogo let!
Krasila dedom pire si slovesne,
na njih vedrila goste resne,
ko drug je drugemu napival vnet.
Teh mnogih slik umetni kras in cvet,
obveza pivec, v stikih jih razbrati,
do dna na dušek priti čaši zlati,
noči mladostnih me spominja spet.
Ne bom s teboj sosedu zdaj napival,
ne bom ob umetninah vtipa več razkrival;
tu sok je tak, da opoji takoj.
Z rjavim tokom pólje ti v dolbin.
Jaz zlil, izbral sem ga edini,
sedaj mi, jutro veliko, zasini,
v pozdrav iskren poslednji dvigam ti napoj!

(Nastavi čašo k ustnam.)

Zvonjenje in petje.

Zbor angelov.

Krist gre iz groba!
Rešil je slednjega,
kogar je bednega
vklepala dednega
greha tesnoba.

Faust.

Kak šum globok, kak jasen zvok ubran
od usten vleče kupo mi po sili?
Ste li velikonočni prvi dan,
zvonovi, že zamolklo naznanili?
Vi zbori, pojete li že tolažni spev,
ki angeli so peli ga v temini rev
v poroštvo zvezi novi mili?

Zbor žená.

Drage dišave
smo preskrbele mu,
ude krvave
zvesto v grob dele mu ;
v krila smo čista,
v rjuhe zavile ga,
oh, in zdaj Krista
najti ni milega.

Zbor angelov.

Vstal je iz groba!
Blagor ljubečemu,

ki iz nesreče mu
vstaja trpečemu
radosti doba.

Faust.

Kaj poješ v prah, nebeški zvok,
mogočno, rahlo brez primere?
Tja zvēni, kjer ljudi je mehkih tok!
Pač slišim oznanilo, toda nimam vere ;
njej čudež baš najljubši je otrok.
Ne upa v kroge se mi hrepenenje,
ki glas je blagi v njih spočet ;
in vendor, ko sem vajen ga iz mladih let,
zdaj tudi kliče me nazaj v življenje.
Poljub nebeške sem ljubezni pil
sicer v sobote le tihoti resni ;
zvonovi v slutnjah peli so tako slovesni,
moleč je glas iskren užitek bil ;
hlepenje neumevno milo
takrat me gnalo je na trate, v log ;
tisóč solzà je vročih lilo
in svet sem čutil nov okrog.
Ta spev oznanjal igre bodre je detinje,
pomladne slave prosti slaj ;
spomin z otroškim čutom tira od stopinje
zdaj zadnje, resne me nazaj.
O zvēni, zvēni, pesem blagoslova !

Solzà rosi, tvoj, zemlja, sem iznova !

Zbor učencev.

Nihče vezi še ni
zdrobil temine,
Bog pa je vzvišeni
splaval v višine ;
v slasti razvoja je
blizu stvarjalni sli ;
mi pa na grudih še
zemskih smo žalni vsi.
Svojce kopneče
nas je ostavil tod ;
žal nam je sreče
Tvoje, Gospod !

Zbor angelov.

Vstal je iz groba,
gnitja premagal moč !
Strta je zloba,
strite vezi obroč !
Ko ga pričujete,
milost darujete,
bratovsko snujete,
propovedujete,
raj oznanujete,
mojster je blizu vas
zdaj in ves čas !

A. Funtek.

Velikonočne misli.

Zapeli so velikonočni zvonovi in v deželi je zakraljevala vse oživljajoča spomlad.

Priroda se je vzbudila iz težkega zimskega spanja, razbila je ledene spone in vstala k novemu, krepkemu življenju. Kamorkoli se oko ozre, povodi diše in valovi mlado življenje. Napočil je praznik vstajenja, praznik prerojenja! Božje sonce pošilja tople svoje žarke raz nebeški obok, topli, balzamični dihi vejejo z gorkega juga, na zemlji pa klije vse, rase in zeleni.

Skoro se odene vsa narava v pestri svoj zeleni plašč in premaga zle moči zime in smrti.

A sedaj done preko plani velikonočni zvonovi tako ubrano, tako lepo.

Bodite pozdravljeni, velikonočni zvonovi, vi znanilci vstajenja, življena in prerojenja!

Ko pripretejo prvi milodoneči vaši glasi iz daljave, razširi se nam srce, zapolje nam po žilah živeje naša kri in naše hrepenjenje in koprnenje najde v vas utehe, saj ste vi ozanjevalci lepših, krasnejših dni, predhodniki težko pričakovane spomlad!

Klicarji spomladi v naravi!

Da bi prišel že tudi skoro težko pričakovani čas, ona srečna doba, po kateri hrepeni in koprni neutešno naše srce, ko boste oznanili vigrad tudi našemu narodu, ko bo rod naš slovenski, osvobodivši se vseh suženjskih spon, vstal k novemu življenju in zagonodoval na rodni svoji zemlji!

A žal, vse kaže, da so ti srečni časi še daleč, daleč in morda Slovenec ne učaka nikdar, da bi mu velikonočni zvonovi oznanili, da je tudi zanj napočila spomlad, da se je tudi zanj pojavilo mlado zlato jutro, znače mu veliki dan, ko bodo strote vse verige in mu zasine žarko solnce zlate svobode, po kateri že tisočletja zaman hrepeneče stega v robstu že skoro utrpe svoje roke.

A sedaj je slovenska domovina še vkovana v težke verige, preko njenih planjav še razsaja ledena burja in še vejejo zli vetrovi; v meglo in temo je še zavita zemlja slovenska in če se včasih zažari nad njo obzorje, je to liki meteor, ki za trenotek razsvetli horizont, bliskoma šine skozi obzorje in ugasne mahoma.

V staroslavnem našem Korotanu, kjer je tekla zibelka narodu slovenskemu in kjer si je nekdaj Slovenec v sivih časih prošlosti „prosto volil vero in postave“, umira sedaj naš rod pod pezo tujčeve pete, umira in se pripravlja, da leže v zgodnjem, že izkopeni grob, ker so ga rodni bratje zapustili v težkem, a junashkem njegovem boju in ga za Judeževe srebrnike prodali oholemu tujčinu.

Kdo ve, ako mu ne zapojo mesto veselih velikonočnih tužni, toge polni mrtvaški zvonovi, znaneci svetu, da je legal v gomilo poslednji koroški Slovenec? In preko sveže gomile bodo

jezno tulili viharji in frfotali črni gavrani, pojoč pesem-posmrtnico o izdajalcih, ki so rodnega brata izročili v plen kruti smrti...

Tudi ob kalni Dravi in Muri zastirajo črni, nesrečo javljajoči oblaki slovensko obzorje. Poltemno je že to obzorje in v polmraku se vidi, kako se plazi sovrag z mrzlega severa in prestavlja naše mejnike dol proti solnčnemu jugu.

Kakor junak se tu še bori Slovensec in vihti neustrašno svoj meč, dasi ga obkrožajo že tisočeri sovragi.

Ali se ubrani sovražnemu navalu?

Zdi se, kakor da bi mu klonile moči, kakor da bi bil že skrhan meč. Padel bo junak, že mu pešajo sile! In kako tudi ne! Iz zasede ga je sunil v ledja njegov rodni brat, da bi tem preje izkravavel pred udarci sovražnike sekire...

Sivi oček Triglav pa zre dol na zemljo slovensko in si zastira v megle svoj častitljivi obraz, da bi ne videl sramote, da je izdal Slovenec „mater, vanj upajoč“ in prodal iz gadne samopasnosti rodnega svojega brata za Ezavovo skledico leče.

A zunaj je spomlad, vse povsodi polje in klije mlado življenje, narava vstaja, napočil je čas prerojenja in čez plan zvene ubrano zvonovi velikonočni...

V našem narodu pa vlada zima in mraz, zamorjeno je vse življenje, v sredi med nami stopajo Efalti in triumfe slavi gadno izdajstvo!

Pismo iz Hrvatske.

(Borba za hrvatskega ministra, borba vobče za sistem. Divjanje tiranstva.)

V Zagrebu, 12. aprila.

Težišče vse hrvatske politike je prenešeno zdaj v Budimpešto. Tam je došlo do velikanske premembe ceha sistema, in zdi se, da je s tem končno tudi na Hrvatsko prišla vrsta, da se zruši absolutizem, ki pod plăščem lažnjive ustave že desetletja kruto gospodari med hrvatskim narodom. In če tudi na Hrvatskem ne pride do take radikalne, dolgo zaželjene premembe kakor na Ogrskem, more vendar novi kurz hrvatske in srbske politike biti zadovoljen že s dosedanjim razvojem razmer. Mi smo povod vkljub naši avtonomiji tako ponizani in potlačeni, da se pri obstoječih zakonih, ko vlada pri nas nezakonitost in brutalna sila, nismo mogli otresti pijavke in tiranov. Volilni red je takšen, da slabši ne more biti, volilna praksa prekaša vse strahote galiških volitev, vse javne korporacije so vezane v svojem delovanju do skrajnosti, ustavnih svobod vobče ni, vse je kruto centralizovano v rokah oligarhične klike. Ta klika, ki v korupciji in demoralizaciji ne zaostaja niti za turškimi pašami, je zato tako dolgo uživala zaupanje v Budimpešti in na Dunaju, (za zaupanje naroda ni vprašala) ker je slikala vse druge opozicionalne stranke kot elemente, nevarne državi, ker ne pri-

znavajo temeljnih zakonov, zlasti na-godbe med Hrvatsko in Ogrsko. In tako so oni pri nas blatili vse svoje protivnike, navidez v interesu državne skupnosti, a Tomašić, vodja vladne stranke, je zaklical javno v budimpeštanskem zboru, ko so tam Khuen predbacivali nezakonitosti na Hrvatskem: Vse to je storjeno v vašo korist! Torej oni so se mastili v obilici, si razdelili med seboj vse najmamnejše dohodke, a odgovornost za vsa na-silja, s katerimi so skušali sebe vzdržati na krmilu, so zvrácali na Magjare. A magjarske vlade (liberalne stranke) so imele dovolj opraviti s takšnimi kukavicami, ki so bile odvisne od njihove milosti, ter je naravno, da so često prestopile meje naše avtonomije s magjarizatorskimi nameni.

In s tem se je podpihaval strastna mržnja v našem narodu proti Magjaram, ki je pozabljal na domače krvice.

V takšnem položaju se je rodila zdrona misel, da je treba magjarsi opoziciji, ki je dobila v parlamentu večino, in ki kliče, da se bori za svobodo in neodvisnost, opisati naš položaj in ji dati na razmišljanje, ali je v njenem interesu, da še nadalje vladna na Hrvatskem trinoška klika, ki bo s svojo tiranijo izzivala vedno napetost in s tem samo podžigala mržnjo proti Magjaram. To ni nikako magjarofilstvo, temveč realna potreba, da se naši magjaroni zrušijo v Budimpešto, da rešita kar se še da rešiti. Seveda ju podpira dvor kolikor more, a največ intrigira Khuen. Ali dela se tudi na druge strani. To se opaža zlasti po glavnih koalicjskih časnikih, „Budapesti Hirlap“, največji magjarski organ, se je izrazil odločno proti Pejačeviču, ki se je toliko eksponiral za Fejervaryja, ter zahteva njegovo demisijo, a magjarska vlada naj se sporazume s hrvatsko in ogrsko opozicijo, kdo naj bo njegov naslednik. Enako, ali še mnogo ostreje piše „Magyar-orzag“. Naše magjarone imenuje kače, ki jih morajo stresti s sebe ter naprani konec terorizmu na Hrvatskem. Minister Košut je izvanredno krasno odgovoril na pozdrav hrvatskega kluba večire v dalmatinskem deželnem zboru, da bo „svoboda in spoštovanje zakona na Ogrskem začetek svobode in spoštovanja zakona tudi na Hrvatskem.“

To so dobra znamenja, a Madjari vedo, da še niso izvojevali svoje zahteve, pa da pride šele do glavne bitke, a zato jim ne sme biti vseeno, kakšno Hrvatsko imajo za hrbotom. Magjarom so se sami s svojim lakajskim obnašanjem v ogrski krizi razkrinkali pred svobodoumnimi Magjari. Stali so na strani Fejervaryja, ker je isti hip bil on močnejši, samo oni so kot stranka poslali v njegovo ministrstvo Kovačeviča in tako so bili zaslepljeni z absolutističnimi poskuski na Ogrskem, da so napadali magjarsko koalicijo, trdili, da nikdar ne pride do vladne, da se more voditi politika edino pod sijajem milosti krone; z eno besedo, čisti kamarilci, a poprej so bili nasprotniki Dunaja in največji magjarofili. Tedaj so se mnogim magjarskim politikom odprle oči. Prišla je reška resolucija, ki so jo sklenili najboljši neodvisni elementi iz Dalmacije in Hrvatske; v nej so izrazili simpatije Magjaram, v njihovi borbi in iskali sporazumljjenja, ako bodo najprej Hrvatski zagotovljeni vsi pogojji svobodnemu razvoju, da postane kulturna, moderna dežela. In čeprav ni kasneje moglo priti do konference med Hrvatsko in magjarsko opozicijo, vendar so tu nastale izjave, prišlo je do spoznavanja, in Magjari načeljujim sam Fr. Košut, so uvideli, da je v njihovo korist, da na takšno pomoč hrvatske opozicije v najtežjih časih ne pozabijo.

Sedaj je prišlo na Ogrskem do narodne vlade, in takoj so izključeni vsi oni, ki so bili v Fejervaryjevem ministrstvu in kateri so ga podpirali. Tako je moral pasti tudi hrvatski minister Kovačevič. Ali treba je iti še naprej. Magjarska koalicija

ne more vzprejeti v svoje krilo svojih včerajšnjih največjih nasprotnikov, ki razen tega ne uživajo v sami Hrvatski nikakega zaupanja. In tako je nastala borba za novega hrvatskega ministra, a od uspeha te borbe je odvisna prememba sistema na Hrvatskem, Apponyi in Wekerle sta hotela, da postane hrvatski minister baron Pavel Rauch. Njemu namreč zaupajo, ker je odločen unionist, a stoji v ostem nasprotnstvu s Khuenovo klico, s sedanjim banom Pejačevičem pa je v osebnem sovraštvu. Njegovo imenovanje bi pomenjalo debacle za našo vladno stranko. On bi si moral namreč sestaviti novo stranko, a to bi se mu posrečilo vrlo lahko. Izcimila bi se secesija iz vladne stranke, osamljena in s tem uničena bi bila Tomašić-Khuenova kompanija, pridružili pa bi se tudi neki konzervativni opozicioni elementi.

Ta stranka bi morala priti iz polnoma svobodnih volitev (ki imajo biti skoraj; menda sredi maja) imela bi to nalogo, da vpelje vse svobodoumne ustavne svoboščine, volilno reformo itd. Vse vzdihuje za svobodnimi volitvami; te bi storile konec nasilni kliki. S tem načrtom se bavijo v istini v Budimpešti, in te dni se vrši o tem ostra borba. Ban Pejačevič in podban Chavrank sta pohitela v Budimpešto, da rešita kar se še da rešiti. Seveda ju podpira dvor kolikor more, a največ intrigira Khuen. Ali dela se tudi na drugi strani. To se opaža zlasti po glavnih koalicjskih časnikih, „Budapesti Hirlap“, največji magjarski organ, se je izrazil odločno proti Pejačeviču, ki se je toliko eksponiral za Fejervaryja, ter zahteva njegovo demisijo, a magjarska vlada naj se sporazume s hrvatsko in ogrsko opozicijo, kdo naj bo njegov naslednik. Enako, ali še mnogo ostreje piše „Magyar-orzag“. Naše magjarone imenuje kače, ki jih morajo stresti s sebe ter naprani konec terorizmu na Hrvatskem. Minister Košut je izvanredno krasno odgovoril na pozdrav hrvatskega kluba večire v dalmatinskem deželnem zboru, da bo „svoboda in spoštovanje zakona na Ogrskem začetek svobode in spoštovanja zakona tudi na Hrvatskem.“

To so dobra znamenja, a Madjari vedo, da še niso izvojevali svoje zahteve, pa da pride šele do glavne bitke, a zato jim ne sme biti vseeno, kakšno Hrvatsko imajo za hrbotom. Današnja poročila, ki so dospela sem, si popolnoma nasprotujejo. „Pokret“ javlja iz Budimpešte, da sta Pejačevič in Chavrank podala svojo demisijo, da so Khuenove intrige ostale brezuspešne, ker hoče Wekerle, da se spremeni sistem v liberalnem zmislu, in da se čisti dosedanja naša zborniška večinassvobodoumnimovilitvami, a oba organa vladne stranke prinašata vest, da se je Pejačevič zedinil z novim kabinetom za hrvatskega ministra, ki ima biti J. Josipović. Vsak hip more prinesi iznenadenje.

Današnja poročila, ki so dospela sem, si popolnoma nasprotujejo. „Pokret“ javlja iz Budimpešte, da sta Pejačevič in Chavrank podala svojo demisijo, da so Khuenove intrige ostale brezuspešne, ker hoče Wekerle, da se spremeni sistem v liberalnem zmislu, in da se čisti dosedanja naša zborniška večinassvobodoumnimovilitvami, a oba organa vladne stranke prinašata vest, da se je Pejačevič zedinil z novim kabinetom za hrvatskega ministra, ki ima biti J. Josipović. Vsak hip more prinesi iznenadenje.

Črna točka, odkoder so zveneli zvoki čisti in jasni.

Kot v poslednjih utripih divja naš državni pravnik. Vsak dan so zaplenjene vse novine, a za nič. Ne smejo prinašati niti vesti o Pejačevičevi demisiji! Vsaka besedica o Tomašiću je zaplenjena. Današnji „Pokret“ prinaša zato nekaj značilnih stihov iz psalma, kot lamentaciji na Veliki četrtek. Vsakdo spozna v njih lahko bi ostre satire. Tudi ta uvdok je bil z naslovom vred zaplenjen.

Balkanska pisma.

Politični položaj v Srbiji. — Umetniške razstave. — Delavni program kluba „Slovenski Jug“. Baron Czikan. — Katoliška propaganda na Bolgarskem.

Belgrad, 12. aprila.

(—ut.) Zelo važna vprašanja so na dnevnu redu in vedno se naglaša s službene strani, da se ta vprašanja rešijo v najkrajšem času — a obenem se pronašajo po Bolgarskem glasovi, da stojimo že zopet neposredno pred ostavko kabineta gosp. Save Grujića, ker da je vrla naletela pri reševanju nekaterih važnih vprašanj na take ovire, da bo moral odstopiti. Časopisje beleži te glasove, a službeni tiskovni urad vsak dan — večkrat celo dvakrat dnevno — objavlja communiqué, v katerih se označajo vsi glasovi o ministrski krizi kot polnoma neosnovani.

Ti dementiji so sumljivi! Vsi belgrajski časnikarji, ki dobro poznamo tiskovni urad, iz teh kategorij dementijev sklepamo, da ministrska kriza obstoji in zato časnikarji, ki prihajajo v tiskovni urad po informacije, ne vprašujejo več: obstoji li ministrska kriza? — nego vprašajo enostavno: da-li je vrla že službeno demisjonirala!

V ostalem demisija sedanega kabinta nikogar ne bi iznenadila, ker smo vsi že pri njegovi sestavi vedeli, da njegovo življenje ne bo dolgorajno. Na rešitev čakajo ta-le zelo važna vprašanja: posojilo, oboroženje artiljerije z novimi topovi, nove železnice in obnovitev rednih diplomatičnih odnosa z Anglijo. Vsa ta vprašanja so tako težka, a nekatera med njimi tudi tako delikatna, da se je moglo takoj, ko je nova vrla prevzela državno upravo v svoje roke, reči, da jih ta vrla ne bo rešila. Prav so torej imeli oni, ki so trdili, da bo vrla moralna demisijonirati takoj, ko se sestane narodna skupština — in to bo za dvanajst dni.

Jaz sklepam iz držanja vladnih listov, iz toka, katerega se vrla poslužuje pri dementiranju glasov o ministrski krizi in iz dejstva, da se ne prestano obdržavajo ministrske seje, da je kriza že tukaj, ali se formalno demisijo čaka do sestanka narodne skupštine!

In potem bomo imeli nove volitve. S to mislimo so se že sprijaznili tudi samostojni radikalci, ki so

Dalje v prilogi.

Velikonočna roža.

Ko je po dolgem času zopet vi-del svojo zaročenko, se je zresnil. Njegove misli so postale nejasne, ne-kaj hladneg, neskončno žalostnega je dihalo iz njih. Vso zimo ni videl svoje zaročenke, in sedaj je začutil v svojem srcu do nje veliko usmiljenje.

Po prvem pozdravu je uprla Marija vlažne in tihе svoje oči na zaročenca. Hotela mu je pogledati v dušo, kaj se skriva v nji. A njegovo obliče se je zopet razvedrilo, in ve-sele besede so mu zatrepeta na ust-nicah.

„Ah, Marija, kakšna visoka go-spodična si postala. Daj mi ustka, da te poljubim!“

Nasmejala se je in dela dlan na-usta. Stopil je k nji, ji narahlod od-stranil roko in se ji bližal. A nena-doma se mu je zopet zasmilila.

„Anton!“ Samo poklicala ga je, plaho je izrekla njegovo ime.

„Glej, kako sva sentimentalna, za naju pa si je solnce! Na spre-hod greva!“

Sedela sta na divanu in si zopet gledala v oči.

„Na spre-hod greva!“

„Kako ljubezni je zapeł tvoj glasek, o, ti moja Marija!“

bili do sedaj odločni nasprotniki novih volitev. Vprašanje je samo še: katera parlamentarna skupina sestavi provizoričen kabinet? Po parlamentarni praksi bi se to moralno poveriti samostojnim radikalcem, ki imajo na področju skupštini večino, ali ker se je lansko leto od te navade odstopilo in se je poverila sestava provizoričnega kabimenta manjšini, moglo bi se to zgoditi tudi letos in v tem slučaju bi sestavili provizoričen kabinet zmerni radikalci. Lansko leto je bil storjen prečedence za možnost vlade manjšine in logično bi bilo, da se ta princip upošteva tudi letos, posebno je zato, ker so lani bili v večini zmerni in v manjšini samostojni radikalci, a letos je to ravno narobe. Parlamentarnost pri tem nič ne trpi, kar nam dokazuje nedaven slučaj v najparlamentarnejši evropski državi, v Angliji. Ko je v angleškem parlamentu doživel konzervativna vlada občuten poraz, podala je demisijo, a provizorično vlado so sestavili liberalci, manjšina.

Samostojni radikalci so nesrečni. Prevzeli so vlado ravno v času, ko žakajo rešitve zelo važna vprašanja, na katerih bi padale vlade, ki bi imele številje večno v skupštini, kakor jo imajo oni. Prav so imeli lani oni samostojni radikalci, ki so se protivili temu, da mlađa njihova stranka prevzame vlado! Danes sprevidijo menda že vsi samostojni radikalci, da so storili veliko pregreško s tem, da so prevzeli vlado takoj, ko se jim je za to ponudila ugodna prilika.

Na velikonočno nedeljo se otvoril v Belgradu srbska umetniška razstava. Razstavili bodo svoja dela vsi srbski upodabljajoči umetniki, ki namenljajo sodelovati pri drugi jugoslovenski umetniški razstavi, ki se v avgustu otvoril v Sofiji. Razstavljeni bodo samo novi umetniki, ustvarjeni po prvi jugoslovanski umetniški razstavi, ki je bila v jeseni l. 1904.

Misel je dobra, ker se da prilika v Belgrajčanom, ki ne bodo mogli iti na jugoslovansko umetniško razstavo, da vidijo v Belgradu svoj srbski oddelek razstave, a najbrže bodo imeli priliko videti tudi slovenski oddelek. V danes mi došlem „Slov. Narodu“ namreč čitam, da razstavijo najbrž slovenski umetniki svoje umotvore, odmenjene na jugoslovensko razstavo, na teden dni v Belgradu. Ko sem to sporočil v tiskovnem uradu zbranim časnikarjem, so vsi to vest z navdušenjem usprejeli.

Sicer bi pa po mojem mnenju bilo bolje, da slovenski umetniki predajo svojo razstavo v Belgradu potem, ko se jugoslovanska umetniška razstava v Sofiji že zaključi.

Ko je „Slov. Narod“ v eni poslednjih svojih števkov govoril o delavnem programu belgrajskega kluba „Slovenski Jug“, je pripomnil, da je program zelo lep — samo ako se izvede! In zato moram še enkrat priti.

„Ne, glej, vedno vidim tvojega prijatelja...“

Vstala je, njena bela roka ja zatrepetala v zraku in njen glas, kot bi prihajal iz neznanih dalj.

„Dejal si... Tiho, nenadoma je stal poleg naju pod zvonovi in planil skozi lino. Od zvonika na zemljo se je potegnila bela blesteča nit. In čez osem dni je umrl prijatelj.“

„Prosim te, Marija, pusti! Kaj hočeš s tem! Saj vse ni res, in bog bi znal, ali se nama ni sanjalo.“

„Ni se vama sanjalo, ni se sanjalo. Kako je bilo ime tvojemu prijatelju?“

„Ti si ga poznal. Bil je iz gradu, govoril so, da je graščakov. Ime mu je bilo Marijan, vem dobro.“

„Marijan, in jaz sem Marija.“

Bili so Veliki dnevi, in Anton je bil nezadovoljen sam seboj. Misil je na Marijo, pri nji je bila njegova ljubezen, pri nji njegovo srce. Sam si ni več upal k njej. Sprevidel je, da jo njegova navzočnost vznemirja, da jo objame prečudovita ekstaza ob spominu na njegovo povest.

Bila je svetla noč. Hodil je pod njenim oknom ves večer, ne da bi se sišel kak glas.

pomniti, da v odboru kluba ne sedijo ljudje enaki odbornikom za izdelovanje „Jugoslovanskega Almanaha“ nego delavnin in vztrajnih ljudje, ki se sicer zavedajo vseh težkoč, s katerimi se bodo morali boriti, predno svoj program izvedejo, ali ravno zato so se z vso odločnostjo dali na delo. Počasi bo šlo, ali sigurno.

* * *

Avstrijski poslanik pri srbskem dvoru, baron Czikan, je silno smeršna figura. Včeraj je obiskal ministarskega predsednika, generala Sava Grujića in je že drugikrat izjavil željo avstrijske vlade, da Srbija kupi Škodove topove in je dodal, da se drugače ne zaključi trgovinska pogodba med Srbijo in Avstro-Ogrsko. Baron Czikan je protestiral tudi radi simpatij srbskega časopisa madžarski koaliciji. Protestiral je dalje radi tega, ker Srbija pripravlja v Bosni revolucijo (!!) in razdeljuje tamošnjemu prebivalstvu orožje. Sploh baron Czikan je protestiral proti držanju srbskega časopisa, trdeč, da ono sovražno piše o vsem, kar je avstrijsko.

Na vse te proteste je ministrski predsednik Sava Grujić odgovoril sledenje: Vprašanje o nakupu novih topov je čisto trgovsko vprašanje, ki s politiko nima ničesar skupnega in zato je neumestno vmešavati ga v vprašanje o trgov. pogodbi. Srbija bo kupila one topove, katere smatrajo strokovnjaki za najbolje.

Kar se tiče držanja srbskega časopisa napram Madžarom, je odgovoril g. S. Grujić, da je v Srbiji tisek svoboden in da simpatije, ki jih je srbsko časopisje izkazovalo in jih še izkazuje madžarskemu narodu, so izraz narodnega razpoloženja. Vlada tukaj ne more ničesar storiti.

G. Sava Grujić je končno izjavil, da srbska vlada ne pripravlja nikake revolucije v Bosni.

Baron Czikan s temi odgovori ni bil zadovoljen. Gotovo še danes ali jutri odpotevne na Dunaj, da dobi nove instrukcije od gosp. Goluchowskega.

Ali ni ta nastop avstrijskega poslanika predren? Srbija bi morala kupiti topove tam, kjer ji zapove Avstrija! Bo-lj se „Edinost“ še zavzemala za Škodo? Ta Škoda mora biti dober Slovan, ko se avstrijska diplomacija toliko zavzema za Škodo! — Dunajsko časopisje sme pisati proti Srbiji, kolikor hoče in posovati na najnesramnejši način, a srbsko časopisje ne sme govoriti o državni brezpravnosti, kjer milijoni Slovanov nimajo skoraj nikakih pravil!

Dobro je odgovoril ministrski predsednik Sava Grujić Czikanu, samo bi mu moral reči še to: ni potrebno, da bi Srbija pripravljala revolucijo v Bosni, ker je tamošnja avstrijska uprava najboljši agitator proti avstro-ogrski monarhiji!

* * *

Bleda svetloba je lila iz oken njenega stanovanja, naokoli čudovit mir.

Hodil je po cesti in se vračal v njeni bližino.

Kasno v noč je prišel domov, utrujen sedel k mizi in začel pisati Mariji.

Prosil jo je v pismu, naj mu oprosti, da je nevede porušil njen mir. Pozabi naj povest o nesrečnem prijatelju, ker to je bilo davno nekdaj v sanjah.

„Marija, misli na najino poroko,“ jo je prosil, „ti si moja velikonočna roža, čisti cvet mojih misli.“

Naslonil je glavo na papir in zasanjal. Hodil je v sanjah ž njo po polju, ki je bilo vse posuto z belimi cvetlicami. Hodil je ž njo, in ljubila sta se kot nekdaj. Gledala je nanj s svojimi tihimi očmi, ga poljubljala in mu šepetala sladke skrivnosti. Nasproti jima pride prijatelj Marijan in stopi k Mariji. Prijel jo je za roko, in odšla je ž njim po beli poljani. Zakričal je in se vzdramil.

Solze so mu kapale na papir.

Vstal je in šel k oknu. Zunaj je spala svetla noč, božji mir je plaval nad vrhovi in gori v jasmini so gorile svetle zvezde. Polnoč je minula

Ko sem v poslednjem svojem dopisu notiral vest sofijškega „Mira“ o predlogu plovdivskega katoliškega nadškofa Meninija, da prizna bolgarska cerkev rimskega papeža za vrhovnega svojega poglavara, sem izrazil sumnjo, da bi se jezuit Menini odločil na neumen korak, da bi kaj tega predlagal bolgarski vladni. Ali vest je istinita.

Menini je v istini o tej stvari govoril z bolgarskimi ministri, ali, se razume, brezuspešno. Sedaj vse bolgarsko časopisje govorijo o tem in se čudi Meninijevi predzrnosti, a „Den“ pravi, da je knez Ferdinand Meninijev protektor in da se je zato upal Menini podati dotični predlog pred bolgarsko vlado.

Med drugim piše „Den“: „Da nesramni jezuit Menini deluje na Bolgarskem kot agent avstrijske diplomaticije, da njegovemu prozelitizmu med Bolgari ni cilj religija, nego avstrijska politika, o tem ne more biti sumnje, ker to potrjuje Menini, ko v svojem predzrnom in ostudem predlogu ministrstva zunanjih zadev obljubuje bolgarskemu narodu pokroviteljstvo katoliških držav (Avstro-Ogrske)!“

Interesan je prvi nastop katoliške propagande na Bolgarskem l. 1894. Historik Frandar citira v svoji knjigi „Les événements politiques en Bulgarie“ (Politični dogodki na Bolgarskem) govor patriota Kosmosa onim Bolgarom, ki so prestopili h katolicizmu. P. Kosmos je rekel med drugim: „Vi ste avantgarda, ki jo je Bog odredil, da uniči ostudenovo pravoslavno vero, ki je osnovana na šaratlanstvu, na nemoralni in na razbojništvu... Uspeh nam je osigruran, ker mi računamo na stalno podporo od onega, ki ga je Bog postavil, da upravlja z usodo tega divjega naroda...!“

Pod tem znamenjem in na ta način se hoče katolicizem utrditi na Balkanu! Tudi Menini bo doživel — fiasco!

Volilna reforma.

Praga, 13. aprila. Izvršilni odbor nemške agrarne stranke je glede volilne reforme sprejel sledečo resolucijo: „Stranka se priznava za prijateljico volilne reforme. Prosi pa vse nemške poslane, naj pritrdojo le taki volilni reformi, ki je visoki (?) nemški kulturni pomembnosti pravica na ta način, da se zviša število nemških mandatov takoj, da prevladajo skupno z romanskimi mandatimi slovanske ali pa sojimi vsaj enaki.“

Lvov, 13. aprila. Župan dr. Malachowski je povabil za 19. t. m. vse gališke župane na konferenco, da zavzamejo v imenu galiških občin stališče napram vladni volilni reformi.

Inomost, 13. aprila. Na volilnem shodu v Bolcanu je govoril posl. Perathoner o volilni reformi. Shod

in že se je začelo velikonočno jutro. Zvonovi se še niso vzbudili, Bog je ležal v grobu.

Obrnil se je in šel po sobi. Pri vratih pogleda zopet proti oknu, in tedaj je Anton ostrmel in zatrepetal. Okolu njega je vse umrlo, in sreča mu je zastalo.

Skozi okno je plavala k njemu Maria, jasna in prosojna. Obstala je tik pred njim. Razprostrl je roke, a tedaj je prikazen izginila zopet skozi okno, in bela, blesteča nit se je potegnila na zemljo.

„Marija, Marija,“ je zašepetal Anton in se zgrudil na tlata.

Zunaj so zmagoslavno in ponosno peli velikonočni zvonovi.

* * *

Zmagoslavno in ponosno so peli velikonočni zvonovi. Žuboreča, zvona reka je plavala po zraku, vihrala je pesem, svetla, čista kot solnce.

„Marija je umrla,“ je slišal Anton drugi dan.

„Ko so velikonočno jutro zapeli zvonovi, ko so se vlili prvi zvoki čez zemljo, je zaspala in ugasnila.“

Zvonovi so naznanci vstajenja dan in peli zadnjo pesem velikonočni roži.

Jarešlav.

je pozval nemške poslane, naj obstruirajo proti vladni predlogi, ako se jim ne posreči, da bi jo v prilog nemškim interesom preosmovali. V resoluciji se je izrekel shod principialno za splošno volilno pravico, zahteva pa, da se ozira na davčno moč moč in kulturo (?) Nemcov, Galicijo se naj izloči, razstresene nemške naselbine na južnem Tirolskem se morajo priklopiti kakemu nemškemu volilnemu okraju. Posl. Perathoner je izjavil, da je jako dvomljivo, ako sedanji parlament sploh dožene volilno reformo.

Novi položaj na Ogrskem.

Budimpešta, 13. aprila. Ministrski predsednik dr. Wekerle je rekel pri sprejemu svojega uradništva, da uradniki v ministrstvu niso poklicani, se bavijo s politiko, ker ako novi ministri tudi prinesajo patriotično politiko v upravo, branili bodo pristop strankarski politiki. — Trgovinski minister Kossuth je rekel na nagovor svojemu uradništvu: „Moja politika bo zasledovala vedno madžarske cilje ter jo bo vodilo prepričanje, da dežela, v kateri ni udomačena industrija, se ne more povzdigniti k blagostanju ter tudi ne more zavzeti primerrega mesta med vele-državami, ako ni njena trgovina v rokah lastnih državljanov.“

Klub nemadžarskih narodnosti v bihačkem komitatu se z veliko naglico pripravlja za nove volitve. V vseh volilnih okrajih so se postavili kandidati, seveda brez upanja na zmago.

Budapešta, 13. aprila. Ministrski predsednik dr. Wekerle se je odpeljal nočjo na Dunaj ter pridejutri k cesarju v avdijenco, da mu poroča o položaju v splošnem, ter mu predlaga razna imenovanja. V prvi vrsti se gre za popolnitev dveh ministrskih sedežev.

Imenovanje podmarsala Jekel-falussyja za brambovskega ministra je dognana stvar.

Dunaj, 13. aprila. Cesar je imenoval bivšega sekcijskega načelnika v vojnem ministrstvu Jekelfalussyja za ogrskega brambovskega ministra, ki pride jutri na Dunaj, da ga cesar zapriseže. Glede ministra za Hrvaško še vedno ni definitivnega sklepa.

Budimpešta, 13. aprila. Nenadivni meščani v Temesvaru so ponudili mandat, ki ga je dosedaj imel grof Khuen-Hedervary, ministrskemu predsedniku dr. Wekerlu, ki ga je tudi sprejel.

Na bolgarsko-turški meji že pokajo puške?

Sofija, 13. aprila. Kakor poročajo vsi bolgarski časopisi, dogodil se je zopet na turški meji slučaj, ki se bo moral diplomatično potom izravnati. Bolgarskega vojaka, ki je stal na straži, so turški vojaki napadli, da je bil primoran streljati ter je ustrelil tri turške vo-

je in nekatere ranil. Turški vojaki so na vsak način hoteli priti na bolgarsko stran. Uradno se ta vest še ni potrdila.

Dogodki v Macedoniji.

Carigrad, 13. aprila. Generalni nadzornik Hilmi paša je predlagal pri turški vladni, naj stopi zopet v popolno veljavo § 7. reform iz l. 1896. Ta točka namreč določa, da je cela vas odgovorna, da se najde in izroči zločinec pri umorih in ropih, oziroma tudi za povrnitev provzročene cele škode. Ta predlog je spravil turško vlado v veliko nepriliku, ker se prebivalci odločno branijo tej določbi iz strahu pred nadaljnjim maščevanjem.

Sofija, 13. aprila. Med Morihovem in Bitoljem so turški vojaki uničili dve grški vstaški četi. To se smatra za dokaz, da hoče Turška odsej odločno nastopati proti grškim vstašem. Ena uničenih čet je sestala iz 18 Krečanov, katerih so Turki 16 ubili, dva pa ujeli. — Pri vasi Pologu pa je 160 turških vojakov obliko 24 mož broječo bolgarsko četo. Po hušem boju so bležali bolgarski načelniki Sugarev, Trajko, Velko in Krsto.

Sporazumljenje med Grško in Rumunsko.

Bukarešta, 13. aprila. Minister zunanjih zadev, general Lahovary je izjavil nekemu časnikarju, da je ravno sedaj na Rumunskem dobro razpoloženje za sporazumljenje z Grško, ako se bo le Grš

je kandidirala v državno dumo ter je bil tudi izvoljen. Ker pa bo demokratična stranka v novi dumni najmočnejša, hoče Vitte stopiti z njo v zvezo ter je ponudil Kuttlerju trgovinsko ministrstvo.

Maroška konferenca v francoski zbornici.

Pariz, 13. aprila. V zbornici je podal minister zunanjih zadev Bourgeois o maroški konferenci izjavil, ki je zadovoljila. Konstatiral je, da je Francija popolno dosegla svoja načela ter so bili njeni zastopniki enih misli s predsednikom, ki je zastopal španske interese. Sicer pa so bili ti predlogi častni za vse stranke, ter je bil izid konference za Nemčijo ravno tako zadovoljiv, kakor za Francijo. Povdral je pohvalno, da sta Rusija in Anglija ves čas podpirala opravičene francoske zahteve. — Revolucionarni socialist Vailant je izrekel zadovoljstvo o prijateljskih odnosih francoske republike napram Angliji in Italiji ter želel prisrčno sporazumljene z vsemi narodnostmi. Protestiral pa je proti temu, da bi se rusko posojilo najelo na Francoskem, češ, da je dolžnost vsakega Francoza, da ne podpiše posojila. — Konservativni poslanec Cochin je temu odločno ugovarjal ter proslavljal zvezo z Rusijo, ki je edina pomagal Franciji, da se je rešila iz ponižanja in izoliranja. Pri glasovanju so se odobrili soglasno stroški za konferenco.

Maksim Gorki v Ameriki.

London, 13. aprila. Maksim Gorki je prispel v New York. V pričanih ga je pričakala nepregledna množica, večinoma ruski beguni, ki so ga navdušeno sprejeli. Nastala je nevarna gneča, ker je vsak hotel vsaj njegovo obleko poljubiti. V navoru je rekel Gorki, da bo carski vlasti kmalu napravil konec krvav prevrat, a bodoča russka ustava bo federativna republika s socialistično upravo. Naselniškemu nadzorniku je rekel Gorki na vprašanje, ali je anarhist: „Nisem anarhist, temuč le socialist, verujem v pravico in red in zato oponiram russki vlasti, ki dandas ni drugega kot organizovana anarhija.“ Nekemu časnikarju je rekel, da je Vitte intrigant, revolucija bo na Russkem gotovo zmagala ter ustvarila ameriški podobno ustavo.

Predsednik Roosevelt za Nemce.

London, 13. aprila. Nemški poslanik baron Speck pl. Sternburg je predstavil predsedniku Rooseveltu deputacijo nemških veteranov Severne Amerike. Roosevelt je imel nagovor, v katerem je čestital nemškemu cesarju in narodu za uspehe maroške konference. Upa, da bodo vsled teh uspehov odnosaji med Francijo in Nemčijo postali prijateljski. Potem je proslavljal nemškega cesarja ter izjavil: „V nobeni deželi ni tako pri-

posled nasloni na bolnikovo postelj in zajoka. Kakor detetu mu teko solze po licu: — Tonček, ti ljubi moj sin, povej, kako smo zasluzili to nesrečo?“

Tonetu je hudo. Pred petimi leti mu oče še ni bil pisanec ...

Kadar je oče trezen, ne govori nič. Hodi po sobi gor in dol, ali sedi za mizo, se podpre z rokami in razmišlja. Včasih zagodrnja polglasno; ali je zadržan vzvh, ali pritajena kletev, Tone ne razloči.

Denar za hrano in stanovanje služi večinoma Francka. Matere nimajo več. Od jutra do noči drdra v kuhinji šivalni stroj. Vsa bleda je Francka in starikava od brezpojognega dela. Ali mora! Oče že dobra štiri leta ni pokazal krajcarja.

— Še tri, štiri leta, morda še dalje bo trajalo umiranje. In v kuhinji bo ropotal šivalni stroj in vele, suhe roke bodo brze nad belo tkanino, da prisluzijo kruha človeku, ki ga že pet let ne bi bilo treba več med živimi ... Če bi le mogel geniti z eno samo roko! Bilo bi zdaj vsemu konec. Ali takrat, ko je še mogel gibati z rokami, je tako trdno upal v življenje.

srnega občudovanja za Nemčijo in nemškega cesarja, kakor v Ameriki.“ — Nemški poslanik je razumel, da so to le konvencionalne fraze.

Dopisi.

Z Vipavskoga. Železniška uprava in naše zahteve. Nedostatki na vipavski železnici se redno odstranjujejo, tako da bodo v kratkem povsem zadovoljni. Hvala in priznanje gre raznim poklicanim faktorjem. Veliko zaslugo si je pridobil v tem ravnatelj drž. železnic, dvorni svetnik vitev Ruff. Že takrat, ko je služboval v Beljaku, je rad upošteval opravičene zahteve Slovencev. V Beljaku sicer niso posebno dostopni slovenskim željam, ker tam prevladuje nemškonacionalni duh. Pri odhodu g. ravnatelja iz Beljaka so ga spremljale simpatije Slovencev na novo mesto v Trst. Tudi na sedanjem mestu je ostal pravičen vsem narodnostim. Slovenci moramo biti hvaležni visokemu uradniku. Prebivalstvo slovenske vipavske doline pozdravlja z veseljem in zadoščenjem dejstvo, da je odposlal g. ravnatelj posebnega uradnika na vipavsko železnicu z naročilom, da se potrebno ukrene, da se odstranijo mogoči nedostatki, ter se zadosti upravičenim željam in zahtevam slovenskega občinstva. Dozajamo, da se bodo razglasili, pouki itd. glede prometa tako preuredili, da ne bodo odgovarjali le mrtvim zakonskim črkam, marveč da bodo koristili slovenskemu prebivalstvu, katero se poslužuje železnice. Vidimo torej, da bode imela dober vseh interpelacija slovenskih poslancev v deželnem zboru. Pri tej priliki opozarjam ravnatelja drž. železnic še na sledoč željo. Dopisanje ravnateljstva, razglasiti itd. naj bi bili v pravilni slovenščini, katero naše prebivalstvo lahko razume. Do sedanju se namreč pozna, da je večkrat le dobesedna prestava nemškega originala. Naklonjenost g. ravnatelja se je pokazala pri nameščenju objekta na vipavski železnicu, katero si je pridobilo zaupanje zavednih Vipavcev. Prepričani smo, da bude uređil g. dvorni svetnik upravo tudi na novi železnicu tako, da bode povsem odgovarjala tudi v jezikovnem oziru slovenskemu prebivalstvu. Nova železnica bode tekla namreč od Trsta pričenši skozi in skozi izključno po slovenski zemlji, kolikor je bode spadalo pod tržaško ravnateljstvo. Od Trsta do Podbrda, kjer preide na Kranjsko, pojde le po slovenski zemlji. Ker poznamo pravičnost g. ravnatelja, smo uverjeni, da se ne bode godila krivica slovenskemu jeziku. Kranjske drž. železnice spadajo pod ravnateljstvo v Beljaku, kjer prevladuje nemškonacionalni duh. Radi tega se je bat, da se bode godila Slovencem krivica. Umetnost bi bilo, aksi bi se kranjske drž. železnice odcepile od ravnateljstva belaškega, ter se zdržile s primorskimi podtržaško ravnateljstvo. Na tak način bi se rešile nemškonacionalnega vodstva v Beljaku. Pravičnost zahteva, da bode nameščeno tudi na novi proggi tako osobe, ki je večše slovenščini ali vsaj kateremu sorodnemu slovenskemu jeziku. Takega domačega načaja je dovolj, le namestiti ga je treba na domačih tleh, po katerih bode tekla nova železnica. Nemške nacionalce naj se pošlje tja, kamor spadajo; enako velja za Italijane. Na to opozarjam poklicane faktorje še pravočasno, da ne bode pozneje razočaranja in neizogibnih sitnosti. Rojak bodi prvi na rodnih tleh!

Odrvenele so roke in noge, ves život je otrpnil; od tistih dob je mrtvo tudi upanje.

Kaj bi še upal!

— Vstajenje mesa in večno življenje! — se je domislil. — Kje je ona lepa, naivna vera petnajstih, šestnajstih let! Skoro mu je žal po nji. — Človek bi mislil na nebesa in kratkočasno bi bilo.

Zdajci se mu je zahotel, da bi se poigral z domišljijo.

— Ozdravel bi, pomlad bil se, morda bi mi bilo devetnajst let. Zaigrala bi godba, zapeli bi zvonovi, zavriskale bi mlade, vesele prsi: Aleluja! In bilo bi zapisano na vseh obrazih, in bilo bi napisano v njegovem srcu: Resurrexit!

Ali hipoma se je spomnil tvorničarja, debelega, plešastega kapitalista, kateremu je bil žrtvoval zdravje. — Pobožen človek je, vsako nedeljo se pelje k maši. Tudi on bi bil v nebesih — se je domislil. In okrogla gospa tvorničarka, ki so jej delavci psi, in velika, ohola hči: vso pridejo. Ustanovljene maše se bodo brale zanje. Morda jim pride delat družino

Obrtni vestnik.

Lesna trgovina na Kranjskem. Zanimive podatke o produkciji lesa in o lesni trgovini na Kranjskem obsegajo pred kratkim izšlo statistično delo, ki ga je sestavil profesor na visoki šoli za poljedelstvo Julij Marchet po naročilu poljedelskega in trgovinskega ministarstva („Holzproduktion und Holzhandel von Europa, Afrika und Nord-Amerika“). Gozdov je bilo na Avstrijskem po statistiki iz leta 1900 9,8 milijonov hektarov ali 32,6 odstotkov površine, od tega pripada na Kranjsko 441.966 ha ali 44,4 odstotkov površine. Iglasto drevo je pretežno v vseh severnih krovovinah in v planinskih deželah, na Kranjskem pa že začne prevladovati listnatno drevo (bukov). Dočim je na Koroskem še 380.383 ha iglastega dreva in le 12.356 ha listnatega, je na Kranjskem 163.110 ha iglastega in že 181.131 ha listnatega (97,75 ha je množina gozda). Skoraj tri četrtine gozdov (318.939 ha) so na Kranjskem v zasebni posesti. Producija lesa se v novejšem času veliko več ceni, nego prej, vendar obstaja mnenje, da se bo v prihodnje prej znižala, kar zvišala. Radi izdatne produkcije kranjskih gozdov, radi razmeroma majhne porabe stavbnega lesa in drva po prebivalstvu in radi nezadostne potrebe domačih rudnikov in papirnic je dejela navezanata na izvoz lesa. Težavne dobavne razmere, velika oddajenost od železnic ter visoki lokalni tarifi južne železnice pa obremenjujo gozdno producijo s tako znanimi dostavnimi stroški, da vključ v zadnjih letih deloma zvišanim cenam surovega lesa donos gozdov ni zelo povolen. Od posameznih lesnih sortimentov so važni tramovi, ki jih dobavi po večjem delu Notranjska. Iz Notranjske je tudi skoro ves okrogli dolgi les, kar se ga izvaja iz Kranjske, lesni obruski (Schleifholz) v precejšnji množini izvirajo skoraj izključno iz Gorenjske. Kralji (iz Notranjske in Dolenjske), drogovi, rudniški les (samo iz Dolenjske) se izvaja v razmeroma majhnih množinah. Skodle se ne eksportira, dog in drv le v majhnih kvantitetah večinoma iz Notranjske. Gleda kupčije z rezanim blagom omenja pisatelj, da imajo naši veletržci le redko lastne žage. Kupijo gozdove, vzamejo v zakup žage in dobavijo proizvedeno blago na razne kraje, med katerimi so najvažnejši Trst, Reka in Pulj, oziroma za prehodni promet na železnici postaje Gorica in Videm. Redko se izvaja neposredno v inozemstvo, navadno razpečavajo lesno blago od teh prometnih točk dalje tu nastanjene trgovske tvrdke, s katerimi so kranjski lesni trgovci in posestniki gozdov v zvezi. V izdatni meri se z rezanjem lesa pečajo večje tvrdke v Ilirske Bistrici, Šempetrju na Krasu, Postojni, Rakiku, Logatcu, na Vrhniku, Ribnici in Kočevju. V teh obratih se reže tudi takozvanoto avstrijsko lesovje, to je les raznovrstnih dimenzij po naročilu, vsele česar se doseže boljša cena. Z velikimi, dobro urejenimi obrati ne morejo konkurirati male, slabo urejene vodne žage in dr., mnogo teh je že moralno prenehati. V teh manjših žagah na Kranjskem se še povsod reže konicno in po colah. Prehod do metrske mere se sicer počasi začenja, pisatelj pa zmatra za potrebo, da bi se iznova in z vsem poudarkom objavila prepoved rabe druge mere nego metrske. Tudi pravi, da se kakor na Tirolskem tako tudi na Kranjskem označuje kot potreben, da bi manjše stare žage opustile ko-

nčno rez. Večji obrati že režejo paralelno. Za preosnovo malih žag stara sistema pa da večinoma nedostaja kapitala. Premožnejši imetniki žag že pač postavljajo turbine in moderne stroje, tako da se začenja industrija boljšati. V mnogih kranjskih gozdnatih krajih še ni nobenih žag, odtod se seveda izvaja okrogli les, kjer so žage, se ves les zreže. Razpečava lesa, zlasti težkega bukovega, bi se po cenem direktnih tarifov v Trst in Reko mogla zelo dvigniti. Velika, nenaravna konkurenca je nastala kranjskim, kakor tudi koroskim in tirolskim trgovcem s tem, da je južna železnica bosenski produkciji, da bi si ohranila nje prevažanje, dovolila nizke tranzitne tarifne postavke. Če tudi gre kranjska proizvodja večinoma čez Trst in Reko in pa po železnici v Italijo, se vendar izvaja tudi na Grško, v Egipt, na Španško, Francosko in v Alžir znotoljivo količino. Na Nemško eksportira Kranjska malo, k večjemu nekaj orehovega lesa in drugo trdo mizarško lesovje. Po dovršitvi turske železnice se bo morda dvignil prevedek v južno Nemčijo in v Švico. Grška dobiva s Kranjskega zlasti stavbeni les. Egipt dobavi Kranjska takozvane „fileri“, ki so ometani z ilovico rabijo za napravo lahkih arabskih koč. V novejšem času ta način prevedek zavira konkurenco Švedske in Norveške. Ravnat sueškega prekopa predpisuje za varstvene stavbe kranjski jelov les, ki se dobavi zlasti iz Rakka, Logatca itd. Bukov les se razpečava za pilote tja do Adena, smrečeva debla se dobavijo za jadranske ladje na Nilu. Na Španško se izvaja zlasti debele deske (mostne).

Bukovo oglje, cigar proizvedba močno pojema, se dobavi le še na Štajersko, Nemško in v Švico. Ob veliki produkciji bukovega lesa na Kranjskem, je ta nazadec občuten. Za veliko važnejšo pa smatra pisatelj povzročilo izvoza tavoljet in pa razvoj bukove lesne industrije v deželi, da bi se uspešno rešilo „bukovo vprašanje“, ki ima za Kranjsko poseben pomen ob veliki množini bukovega lesa. Kot kraj, kjer bi se najbolje moglo poskusiti z bukovim lesom industrijo, se smatra kraj med Semetrom in Ljubljano. Pisatelj je tudi mnenja, da bi bilo uvažavati, če ne bi kazalo v domača obrt uvesti bukov les. Izvaja blaga iz rezanega trdega lesa (zlasti desnice za zaboje, takozvani „tavoljeti“ in „testoni“) v Italijo zelo pojema radi ameriške in tudi ogrske konkurenke. Da bi se dvignil prevedek avstrijskih bukovih tavoljet, so belaški industrije predlagali, da bi se dovolil le onim „agrumom“ (pomarančam, citronam itd.) uvoz v Avstrijo, ki se pošljejo v avstrijski zaboljih. V okrepitev trgovine se zahteva znižanje železnih tarif, posebno pa se pritožuje avstrijski producenti radi skladnih ugodnosti, ki so dovoljene za hrvatske in ogrske tavoljetne na tržaškem kolodvoru.

Gorje in njih „strelno društvo“.

Ko so naši ljudje umetili svoje bralno društvo, sezidali zadružo, da jo sedaj podirajo in ko so nastrelili še vse polno drugih kozlov, so sklenili naši načini prebivalci ustanoviti kar strelno društvo, katerega bodo gotovo krstili „društvo kozostrelcev“. Kolovodja tega še ne poročenega, a že tako slavnega društva, je še slavnnejši gorjanski kaplan, ki se je zarezal in zarotil, da ne odneha preje, dokler ne ustanovi tega društva, v katerem

glej, mrtvec se dram! Že je bil vzdignil glavo in se uprl na roke. In ne bo dolgo, ko bo skočil na noge, privzdgnej klobuk in zavirskal, da se bo streslo ozračje. In razlegalo se bo od hriba do hriba: Vstal je!

Vstalo je v fantovem srcu upanje in je raslo. Tako veliko in trdno je bilo že, da je čisto pozabil nase.

— Še tri, štiri leta, morda še dalje, — je konstatiral zdravnik.

Ali Tone ne misli na to. Po evesnih livadah se izprehajajo njegove velikonočne misli.

— Posijalo je solnce v črno, zakajeno mrtvašico, in mriči se je zdramil. Mlada je še njegova moč, prebujujo iz težkega, tisočletnega spanja. Ali zrasla bode! In takrat se izpremeni zakajena, črna mrtvašica v svetišču in zakraljevala bo v njem krepka, življenja polna moč, ki so jo tisočletja prezirali, zaničevali in tepali v prah.

In zapisano bo v veselih zmagoslavnih očeh in razlegalo se bo po širokem veličastnem svetišču: Resurrexit!

si bodo gorjanski zarukanci gotovni pristreljati kozostrelsko slavo. Društva se ni nikjer nič in član se že prepričajo, ali bi si omisili vojaški ali vsaj vojaški podobno monduro, niti o glavnem namenu društva ali bi se streljalo samo kozle, še niso edini, a se že pričkajo, ali bodo še pri procesiji na sv. Rešn. Telesa dan za marinariji in pred mar. devicami, da kar je še najhujše, na bandero, ki je pri vseh klerikalnih društih prva potreba, so še celo popolnoma pozabili, morda vsled tega, ker so bandero, na katerem je naslikan na eni strani kozel, na drugi pa osel, lahko za enkrat opusti, ker bodo vsakemu najbrže ustmeno povedali, kdo in kaj da strelja.

Ne glede na to, da bo vsakega kozostrelca stal ta špas samo okrog 100 krov in da jim bo knofe za monduro celo dežela ali pa država kuipa, ne glede na to, da bodo na sv. Rešnjega Telesa dan delali Bogu velikansko čast, bodo kolikor toliko uničili svoje nepotrebno gasilno društvo, kajti vsakdo bo rajši šel k lepšim kozostrelcem kot pa na gaščem in kakov na dan procesije, tako bo tudi drugikrat. Gasilno društvo sramota za verne Gorje — v 20. stoletju bo propadlo in sv. Florjan bo sam gasil brez posvetne konkurenč kot takrat, ko so cele Sp. Gorje pogore.

Gorjancem se bliža zlata doba. Opravičeni smo, da jo že pri njej rojstvu krstimo z „zlata doba kozostrelska“. Starejši bodo streljali kozle, mlajši kozliči. Drugega dela sploh imeli ne bodo. Kolikor pameti jim še niso duhovniki zastupili in blagoslovili odpravili, jo bodo na veliko soboto požgali ali pa vsaj nad velikonočnim ognjem prismodili, da ne bo za nobeno rabo, nadomestili jo pa bodo duševno revščino in z živo vero, da so za Triglavom že nebesa, kjer bodo streljali nebeske kozle in kozličje na vekov vek. Bog jim daj, da bi kmalu tja prišli.

Gorjanskim fantom pa naj večljaj te le besede: Nikar se ne vpiše v novo strelno društvo, da ne bom gasilnega društva uničil, ker bo vsak raje tja pristopil, kjer bo na videz prijetnejše, a manj koristno za far

glave! Tako težak porod pri tako slabotnem, neznamenjem detetu! Še bolj smemo pa je, da pošilja eden teh gospodov po hišah „Slovenca“, kadar prinese ta kak dopis iz Senožeč. Menda hoče s tem imponirati! O sancta simplicitas!

Kakor po navadi, tako se tudi v zadnjem dopisu zaletava „Slovenec“ v našega župana, ki je poseben ljubljene klerikalne gospode. Neumestno in nehvaležno bi bilo, peti tu našemu gosp. županu kake slavospeve, to pa lahko rečemo, in tega ne more nihče tajiti, da je storil v tej dolgi vrsti let, odkar župani, stokrat več za občane, nego vsi prejšnji župani s starem Zelenom vred. Seveda, lahko je, podtkati komu vedno in povsod sebične namene, lahko je tudi gledati v „paragrafe“, je li postopa župan postavno ali ne, kar baje prakticirati star Zelen. — Bog ve, če je tudi takrat tako skrupulzno gledal v „bukvem“, ko je sam županil?

Med drugimi si je privoščil zadnjič „Slovenec“ brumni dopisnik tudi nekega tukajšnjega uglednega trgovca. Naravnost lopovsko je, da spravlja pri tem na dan že davno pozabljene dogodke, s katerimi ni bil dotični trgovec nikdar v nobeni zvezi. Kaj mu misli morda dopisnik delati tudi na tak način konkurenco? Je pač preumazana, da bi z njim kaj dosegel.

Za našim kaplanom stoje baje najboljši senožeški možje. Tudi vsaj je pisal „Slovenec“. No, no! Le počasi! Dosej jih je bilo pač še nekaj okoli kaplana, ker so se nadali, da jim donese to kako korist pri graščinskem posetvu, katero je kupil zloglasni Lenassi. Naš kaplan je nekaj mešetaril in farbal ljudi, pa so že postali skepični ti možje in uvidevajo počasi, kake špekulacije vodijo te klerikalne barantarie pri njihovih čednih kupčijah. Pravijo, da je kaplan že precej doigral svojo vlogo. Tudi v Dolenji vasi se je začelo daniti. Ej, skoro bo prišel čas, ko bodo slepi videli, gluhi slišali in bo zasmrdelo tudi tím, ki imajo še zamašene nosove...

Pripomniti imamo še, da nimaš stari, častitljivi župnik ničesar skupnega z ostalo bando. Zato pa tudi uživa zasluzeno spoštovanje.

Iz druge roke smo pa dobili sledče vesti iz Senožeč:

Res obilo prevrata nam bodočnost obeta, trg senožeški postane „Herkules na razpotju“. — Graščinsko posetvo, nekdaj imetje slovitih bojevitih knezov Poročja, je deloma razkosan, sedaj se caka zdovje s pridadajočimi zemljisci resitev. Kaplan Kleindienst, ta „povsod ne bodi ga treba“, si je pridobil pri tem „nenenljivih zaslug“ — in čudili smo se pri vsem tem trudapolnem delu, da se ni spomnil na svojega čednega prijatelja, starega „zbrhtanega doktorja“, da bi mu pomagal, saj je komaj čakal, da se ga pokliče. Sedaj se je oddahnih ta božji namestnik in tuhta, kaj bi se dalo še ukreniti, da se pokaže svojemu kapitanu Tonetu poniznega slugo. Pa saj ni mala reč, pomisliti se mora, da je za vse to kratek dan in zlate ure zanj, posebno sedaj v svetem postnem času; ali naj spoveduje ali naj hodi na lov, ali naj punc zopet pripravlja za novo komedio, ali naj novodobljenega psa dresira itd. — Govorilo se je, da ta revček ob sobotah nima toliko miru, da bi svojo trudno lepo glavo na blazino položil in da ostane postelja nedotaknjena — pa ni čuda, — saj morajo še obligatni brevir ta vestni gospod opravljati v šoli med krščanskim naukom. Poprašamo, kaj li poročajo šolske oblasti k temu?

„Slovenčev“ dopisnik obrača največjo skrb na mlekarne, katera mu je trn v peti in na šolsko mladino, da se ne pogubi ter poudarja, da se je v zadnjem času v trgu mnogo tativne pripetilo. Čudimo se, da se ta znani dopisun za tujo mladino zanima, dočim za svojo lastno svoječasno ni toliko skrbel. Ali se še spominja, kako da ga je lastni sin napadel z gnojnimi vilami in mu je bilo potem le žal, da ga ni ubil. Vsled slabe vzgoje je prišel sinko do tega, da je tudi poštnega hlapca okradel in aki bi bil doma, bi tudi očetovo, premoženje ne ostalo tako nedotaknjeno itd. Svetujemo torej „Slovenčevemu“ dopisniku, da naj brzda svoj jezik, ker sicer smo pripravljeni prehudo usekat nazaj!

Dnevne vesti.

V Ljubljani, 14. aprila.

— Volilni shod sklicujeta državni poslanec g. dr. Andrej Ferjančič in deželni poslanec gospod Frančišek Arko na dan 16. t. m. ob 4. uri popoldne v dvorano „Narodnega hotela“ v Postojni.

— Drzen atentat na slovenski značaj kranjske dežele. Ko so pred desetletji bili še v naši deželi na krmi Nemci in nemškutarji in imeli

večino v deželnem zboru in odboru, so proglašili načelo, da je edini uredni jezik kranjskega deželnega odbora nemščina. To svoje načelo so izvajali do zadnjih posledic in so silili celo odločno v narodne slovenske občine k nemškemu uradovanju. Ko so si končno Slovenci priborili v deželi tisti vpliv, ki jim gre po zakonu in po številnosti svojega naseljevanja, in si izvojevali večino v deželnem zboru in odboru, so upeljali v deželne urade slovenščino kot uradni jezik. Dasi bi Slovencem nikdo ne mogel zameriti, ako bi vracali šilo za ognjilo, ako bi po nemškem vzoru sili Nemce, da bi dopisovali z deželnim odborom slovenski, vendar tega niso storili, marveč so, držeč se načela pravičnosti, odredili, da imajo deželni uradi sprejemati nemške dopise in jih reševati takisto v nemškem jeziku. To slovensko uradovanje pri deželnem odboru je bilo že od nekdaj hud trn v peti naši vladni. Ko je pa lani deželni zbor sklenil, da ima deželni odbor dopisovati z državnimi uradi in z avtonomnimi oblastmi povsodi, kjer bivajo Slovenci, izključno v slovenskem jeziku in v slovenščini reševati došle vloge, je po nemškem časnikarskem logu kar zvršelo in vladni krogi so kar pihali onemogle jeze. Odkrito si niso upali nastopiti proti temu sklep, pač pa so skušali na zvijačen način odvzeti veljavno temu v narodnem oziru pomenljivemu zaključku. Toda vsi njihovi tozadovni poskusi so se izjavili. Letos se je pa zgodilo nekaj gorostasnega, grada lopovščina, pravi atentat na pravice slovenskega naroda in deželnega zboru kranjskega. To se je zgodilo v pravkar odgodenem deželnozborškem zasedanju! Vlada je hotela z istim zakonskim načrtom, ki se tiče volilne reforme, vpeljati v deželne urade nemščino kot uradni jezik. V dotedni zakonski predlogi se namreč nahaja točka, da je poslovni, razpravni in uradni jezik deželnega zboru, deželnega odbora in vseh deželnih uradov slovenščina in nemščina. Klerikalci so hoteli v sporazumljenu z Nemci vladno predlogo sprejeti, kar so sami priznali, kar „en bloc“, da bi torej tudi pravkar navedena točka dobila zakonsko veljavo. S tem bi bil uničen mahoma slovenski značaj kranjske dežele! Zakaj, čim bi bila uzakonjena določba, da je uradni jezik deželnega odbora slovenski in nemški, bi vrla z vso strogo pozitivo pazila na to, da bi se do skrajnosti izvajal ta sklep, to je, da bi bilo uradovanje deželnega odbora skozi skozi dvojezično. Naravna posledica tega bi bila, da bi vrla deželni odbor prisilila, da bi moral od državnih uradov sprejemati nemške dopise in jih reševati takisto v nemškem jeziku! To bi bila nečuvena omejitev avtonomije deželnega odbora kranjskega, ker bi se mu s tem odvzela zakonito zajamčena pravica, si svobodno določiti svoj uradni jezik! In za atentat na slovenski značaj dežele in deželnega odbora so naši klerikalci brez pomisla dali roko Nemcem in vrladi! Ali nito največje lopovstvo in banditstvo? Lani so Šusteršič in njegovi kompanjoni kričali kakovit besni radi slovenskega in nemškega zapisnika v deželnem zboru, letos so pa mirne duše hoteli skupno z Nemci in vrlado oropati deželni odbor slovenskega značaja in mu vsiliti nemško uradovanje! Ali niso to gadne izdajice, ki niso niti vredni, da bi pošten Slovenec pljunil pred nje? Seveda kdor je lahkim srcem prodal Nemcem zgolj iz strankarskih koriščatev, tega je pospoben za vsako lopovščino in grdobijo! Večna sramota in prokletstvo naj zadene te klerikalne izdajice!

— Izdajalci odgovorite! Vsa slovenska javnost stoji pod vtiskom, da so kranjski klerikalni poslanci izdali in prodali koroške in štajerske Slovence vrladi in Nemcem proti temu, da jim je vrlada zagotovila gospodstvo in nadvlado na Kranjskem. Ta sramoten čin smo jim glede štajerskih Slovencev dokazali v četrtek in jih pozvali, naj javno povedo, ako morejo, da niso zakrivili tega lopovščkega dejanja. „Slovenec“ pa, ki je sicer zelo zgovoren in gostobeseden, molči na ta očitanja kakor grob in še niniči z besedico reagiral na te naravnost difamajoče dolžitve! S tem priznava sam, da so te dolžitve utemeljene in resnične, saj se jih niti navidezno ne upa v pobijati! Štajerski Slovenci, tu imate dokaz, da so vas dejansko izdali kranjski klerikalci! Slovenci na Štajerskem, ki imate še iskricio domovinske ljubezni v sebi, ki čutite poštano in narodno, ali boste še nadalje trpeli, da sedevaši poslanci v izdajalski družbi dr. Šusteršiča, ki je vas prodal Gaußschu in Nemcem proti nagradi, da se zadavijo vaši slovenski bratje na Kranjskem, ki imajo samo ta greh, da so drugega mišljenja kakor Šusteršič in njegova „compagnia bella“?! Ali ne smatrata poslanca Robič in Ploj pod svojo častjo, da vztrajata v klubu, kateremu načeljuje človek, kakor je Šusteršič, ki je preprečil, da Štajerski Slovenci ne dobe niti 8, niti 7, nego samo 6 mandatov!

— Občinski zastop v Kostanjevici je v svoji seji z dne 13. maja travna sklenil odposlati na predsedništvo državnega zborna peticijo, v kateri omenja krvico napram štajerskim in koroškim Slovencem v vladnem načrtu volilne reforme ter zahtevo za kranjska mesta, trge in industrijalne kraje izven stolnega mesta Ljubljane še dva mestna mandata.

— Katoliška ljubezen do nemških veleposestnikov kranjskih tako lepo cvete, da bolj ne more. In zakaj bi tudi ne? Tako dolgo so iskali naši klerikalci, ti „huditi“ Slovenci, ki se bore za pravice slovenskega ljudstva — ne naroda! — ljubljene Nemce in napisled so jih vendar našli. Da je zdaj ljubezen toliko večja, čim dlje je nista uživali ljubeči se stranki, se ni čuditi. Klerikalci seveda trde, da ta zvezza ne obstoji, a dejanja kažejo, da je to res. Sram jih je te zvezze, tega krovnega zakona, ki je po katoliških cerkvenih postavah velik greh, zato se skušajo izviti. A jim malo pomaga. Kako presrčna ljubezen jih pa veže na veleposestnike, kažejo nastopne besede, ki jih je zapisal „Domoljub“ pisec: „Gotovo je velika krvica, če bi imeli še zanaprej veleposestniki deset poslancev, toda pomisliti je treba, da se vsled zvečanja števila (mandatov) njihov vpliv zmanjša.“ Kmečki zastopniki bi imeli sami večino in graščinski glasovi bi se izgubili v manjšini. Kaka ljubezen! Klerikalci vedo, da je krvica, da imajo po njihovi želji veleposestniki na Kranjskem deset mandatov, a vkljub temu jim jih ne branijo. Da pa bi liberalna stranka po volilni prenosovi izgubila skoraj vse mandate, o tem niti ne govore ne. Glavna reč je, da pridejo sami na vrn in da pojde za škofove zavode itd. vsako leto par tisočakov iz deželne blagajne. V dosegu tega jim je krepko sredstvo zveza z Nemci, ki se v sladkih objemih svojih zavezničkov tope solz presrečne ljubezni. Sicer je krvica 10 veleposestniških mandatov a ljubezen prenese vse!

— Katoliško denuncijantstvo. Naši klerikalci žive večinoma od denuncijantstva. „Slovenec“ ima v vseh nižjih slojih ljudi, ki špionirajo med nami naprednjaki, katerim se delajo silno prijazne, skušajo ujeti kako tajnost, katero potem primerno predragačeno nesejo v „Slovenčevu“ uredništvo, kjer jo hlastno in v veseljmu sprejmejo. Posebno med dajštvom imajo klerikalci nastavljeni mnogo špionov in je vsak klerikalni dijak špion z dušo in telom. Klerikalci polagajo na dijaške špijke največjo važnost in jih tudi najbolje plačujejo. Posebno učitelji veronauka imajo silno dopadajenje nad temi denuncijanti in jih tudi protežirajo, kolikor morejo. Verjamejo jim vse, pa naj deset drugih reče, da to ni res. Drastičen dokaz je tole: Kakor znano, je „Slovenec“ ob pri-

liki obstrukciji v deželnem zboru z imeni imenoval več mladih ljudi, da so na galeriji v dež. zbornici razgrajali, le da bi jim škodoval na kak način. Med temi imenovanci je bil tudi neki pripravnik Cerar iz I. letnika. Kdo je „Slovencu“ naznani, kak grešnik da je Cerar, ne vemo, mislimo pa, da je bil „Slovenčev“ zupnik tisti Cerarjev sošolec, ki je učitelju veronauka Kržiču v šoli povedal, da je Cerar razgrajal na deželnozborški galeriji zoper klerikalce. Dasi je ves ostali razred sveto zatrjeval, da to ni res, se je v slepi strasti in klerikalnem fanatizmu odvzela Cerarju podpora, ki jo je ta že celo leto užival in od katere je edino živel. Cerar je moral na to eel teden živeti ob samem kruhu, ker ni dobil nikjer drugod podpore. Dasi popolnoma nedolžen — kar je moral tudi „Slovenec“ s težkim srčem priznati — bil je žrtev klerikalnega denuncijantstva in popovskega fanatizma. Kakor s Cerarem, tako se dela še z mnogimi drugimi dijaki, ki slučajno niso klerikalnega mišljenja. Klerikalnemu dijaku pa je dovoljeno pod zaščito naših duhovnikov vse, smejo se udeleževati vsakovrstnih političnih klerikalnih govorov, „Slovenec“ razobeša samo za dijake svoje politične klobasarije (na I. gimnaziji je neki klerikalni profesor v šoli že večkrat dejal, da sme dijak brati „Slovenec“, četudi je političen list!). Klerikalni dijaki so člani raznih klerikalnih društev, vse to je dovoljeno. Klerikalci vedo, da imajo klerikalni gojenci ljubljanskega učiteljiča svoje „krščansko-socijalno društvo“, ki stoji najbrž pod patronanco kakšnega veroučitelja, vedo, da je nekje na Poljanah društvo klerikalnih gimnazijcev, ki se zove „Danica“ — a vse to je dopuščeno, ker so dijaki klerikalni. Sicer pa svetujemo pristojni oblasti, naj enkrat nekaj posveti v ta dijaška klerikalna društva, morda zadele na marsikaj, kar spada sicer pod kazenski paragraf.

— Poziv na pobiranje. Naši klerikalci so podivljani do mozga. Divja gonja, ki so jo vprizorili proti svobodomiselicem, se vedno veža in vsak čas vidimo iz nje, kako propali so naši klerikalci. Kakor je nekdaj nauhskana katoliška druhal pobijala drugoverce samo zato, ker niso bili katoličani, ravno taki časi bi bili pri nas zdaj, če bi imeli klerikalci v rokah vso moč. „Domoljub“, list slovenskemu ljudstvu v poduk in zabavo, je klasičen dokaz te naše trditve. Narodno-napredna stranka namerava prirediti te dni po vsej kranjski deželi shode svojih somišljenikov in povedati na teh zavodih, kaki ljudje so naši klerikalci in kako je z vladno predlogo glede volilne reforme. Klerikalci smejo sklicevati vsakovrstne shode in nič je v tem ne sme braniti in jim tudi nič ne braniti. Mi naprednjaki bi kaj takega ne smeli storiti po klerikalnih pojmih. In ker jih bodemo kljub klerikalnemu žolcu priedili, napovedujemo nam boj in pozivamo svojo katoliško druhal na pobiranje. „Domoljub“ namreč piše: Proč z liberalci! Ob tla s sovražniki našega kmeta! Pohodite druhal sebičnih ljudskih izsesovalcev! Notica je tiskana vse z razprtimi črkami in naši brumni katoliški kmetje, ki sta jim kol in rožni venec enako ljuba, predobro razumejo ta bojni klic in če bi ga ne razumeli, raztolmači ga jim kaplan toliko, da pride na shodih naprednjakov do pravega pobiranja. Čudimo se, da državno pravdništvo nima oči za tako pozivanje na poboj, ko bi mu moral iz raznih sodnih aktov biti znano, da jih ni hujših pretepačev, kot so naši katolički možje. Upamo pa, da se bo pri naših shodih poskrbelo za našo varnost in da oblasti, dasi v tako klerikalni državi, ne bodo podpirale nahujskane katoliške druhal s svojo brezbriznostjo za varnost življenja svojih podanikov.

— Razdelitev volilnih okrajev na Spod. Štajerskem še neodrešenim Nemcem vedno ne da pokoja. To se pravi, s tem so pač zadovoljni, da je Gaußsch s pomočjo dr. Šusteršiča poiskal vsako pozabljeno nemško kočo celo v hribovskih kmečkih ob-

činah, da se je skrpupal za nemštrojno mandat „mest in trgov“. Hudo pa je Nemci, da jim hoče volilna reforma vzeti nekatere slovenske občine bližu nemške meje, ki so jih že takoj lepo uspavali, da bi bilo treba le še dobrul deset let narodnega spanja, in Slovencev bi ne bilo več. Najbolj je Nemcem v tem oziru za petero slovenskih prekmurskih vasi (Potrna, Dedonjci, Žetinci, Zenkovci in Gorica), o katerih smo že svoječasno dokazali, da v njih Nemcem Ščavnica, Draženovrh, Velka in Plitviški vrh, kateri kraji so prideljeni marioborsku volilnemu okraju. Protitemu je že protestiral mestne občine v Radgoni, sedaj pa se je oglasil še emureški okrajni zastop. In s kakšnimi argumenti! Protest pravi: Taka razdelitev bi škodovala vplivu nemškega prebivalstva na slovenske občine, ker bi se izločile mešovite (?) občine, ki so se dosedaj prištevale k nemškemu posestvu stanju. Prebivalci teh vasi, ki dosedaj niso delovali agitatorično v slovensko-narodnem oziru, bi se izročili agitaciji slovenskih strankarjev ter bi bil konec mirnemu življenju obeh narodnosti skupaj. (Aha!) Iz teh vzrokov zahteva okrajni zastop, da se te občine združijo z nemškim volilnim okrajem Cmurek-Fehring-Radgona. To so vam dokazi, da se jih Bog usmil!

— Domoljub“ o školu. „Domoljub“ piše z ozirom na zadnjo deželnozborško obstrukcijo: „K seji je prišel tudi premilostni gospod knezozškof dr. Jeglič, da bi oddal svoj glas v prilog kmeta, a liberalni trobentaci so začeli pobalinsko igrati na godala pred škofom. Po Ljubljani se je splošno (!) govorilo, da so hoteli premilostnega dejansko napasti.“ Ubogi škof! Še bolj ubogi pa liberalni deželni poslanici, ker če bi bili res hoteli škofa dejansko napasti, prišli bi bili v nemalo zadrgo. Škof je suh kot drenov klinec, kjer zgrabiš, ni nič in kako naj bi potem liberalnim poslancem, ki pozna vse te lastnosti škofa Tóneta, prišlo na um dejansko napasti svojega dušnega pastirja. „Slovenec“ je takrat pisal, da je škof „dostojanstveno“ gledal obstrukcioniste. Ne vemo ravnino, kaka je bila ta dostojanstvenost, videli smo pa, da je delal tak duhovit obraz, da se mu je smejava vsa galerija.

— Pod poslansko imuniteto se še vedno solnči brumni „Slovenec“, dasi je pred leti slovensko zatrjeval, da bo Nace Žitnik takoj odložil „Slovenčevu“ odgovorno uredništvo, čim bo to storil pri „Narodu“ dr. Ivan Tavčar. Dr. Tavčar že mesec dni ni več odgovorni urednik našega lista, dr. Žitnik pa še vedno ni izpolnil svoje ob

lopopstvo so nam poslali dopis, v katerem ostro in ogorčeno protestirajo zoper podle insinuacije „Slovenčevih“ banditov ter nadaljujejo: „Slovenec“ bodi povedano, da nas, slovenske tehnike na Dunaju, kako malo brigajo njegovi smrdljivi izbruhi in zavijanje resnice, ker vemo, da mu je strankarski fanatizem popolnoma oslepil oči ter otemni razum tako, da ni več zmožen treznega preudarka. Studij skozi skozi moderne vede, tehnike, ter popolnoma nestrastno opazovanje boja v slovenskem narodu iz daljave nas navdaja s trdnim prepričanjem, da ste klerikalci duševna poguba slovenskega naroda, da ga zlorabljevate v svoje sleparske namene, da ste hinavci. Če pa ravnate, kakor pravite, po svoji vesti in prepričanju, ste ubogi na duhu. Končno „Slovenec“ še priporočamo, naj najprej nauči svoje dopisnike dostenosti, potem jim da šele pero v roke. Gledate psovke „buteljni“ si pa slovenski tehniki sami pravočasno poiščemo primernega zadoščenja!

— „**Slovenčeva**“ olike. „Slovenec“ je te dni v neki svoji notici iz Litije po svoji duhovniški maniri oblačil vrlega rodoljuba, upokojenega postajenca Jenkota. To sicer ni nikogar presenetilo, ker blagoslovjeni „Slovenčevi“ dopisniki sploh drugega ne znajo, kakor cigansko lagati in obrekovati poštene ljudje. Zgledovali pa so se poštene ljudje, da „Slovenec“ niti toliko olike ne pozna, da bi imenoval tako uglednega moža vsaj gospoda, ker je v litijskem okraju več Jenkotov. Toliko dostenosti bi bilo tembolj pričakovati, ker ima „Slovenec“ za vsakega mlečno-zobega kaplančeta naslov „prečastiti gospod“. V tem pogledu so dali „Slovenčevi“ gospodi na zadnjem shodu naši govorniki lep zgled, ker so titulirali najhujšega nasprotnika dosledno „gospod dr. Šusteršič“, tako da je med demonstracijami neki šajljivec iz ozadja zaklical „gospod Žlindra!“

— **Dve duši v enem telesu.** Volilni oklic za mestne obč. volitve takozvanih „neodvisnih“ kandidatov je bil tiskan v Dragotin Hribarjevi tiskarni. Dasi se nam je to zelo cudno, vendar smo molčali, upoštevaje, da je treba obrtniku včasih sprejemati naročila, najs pridejo s te ali druge strani; molčali smo, dasi smo imeli pomisleke proti temu, da-lj je bilo umestno, da je prevzela Drag. Hribarjeva tiskarna v natisk dotični oklic. Ker pa nam vodstvo Dragotin Hribarjeve tiskarne v snočnjem „Slovencu“ indirektno očita, da smo rokopis volilnega oklica, ki je razstavljen v izložnem oknu Šešarkove trafik, dobili „za prijazno besedo in primerni bakšiš“ od „breznačnega individua“, ki stori tudi „največje lopovstvo“, smo prisiljeni, smatrajoč pod svojo častjo, da bi le z besedico reagovali na infamije, zapadene v onih pravkar navedenih besedah, stopiti iz reserve ter vprašati: Kako se strinja z dostenostjo in poštenostjo, da tiskarna, ki ji je narodno-napredni občinski svet ljubljanski naklonil vsa mestna tiskarska dela, tiska nesramen volilni pamflet, v katerem se sedanjemu mestnemu obč. svetu, tistemu, ki je Hribarjevi tiskarni izročil vsa mestna tiskarska dela, očita nepoštenost in nepravičnost, terorizem, obrekovanje in nedostenjno delovanje?

— **Shod narodno-naprednih volilcev v Spodnji Šiški.** Ko sta se v novembri pr. l. izrekli obe slovenski stranki v deželnem zboru za splošno volilno pravico, ko sta nastopili obe stranki proti vnebovijoči krivici, da ima par nemških veleposensnikov kar devet zastopnikov v deželnem zboru, med tem ko so tisoči ljudstva brezpravni in nimajo nobenega poslanca, imeli smo upravičeno upanje, da vendar dosežemo pravico in se napravi konec krivčni razdelitvi poslancev na posamezne kurije. Dogodki zadnjega zasedanja deželnega zbora pa so nam pokazali, da je pač stranka v deželnem zboru, ki je poštena, ki drži svojo besedo in je pripravljena pomagati vsem slojem prebivalstva do pravice, da pa imamo

Slovenci v deželnem zboru tudi stranko, ki ji ni mar drugega, kakor lastna korist, ki živi le vsled neumnosti in nerazsodnosti ljudstva, ki danes grmi proti Nemcem in veleposensnikom, da si pridobi popularitetu, jutri pa se zveže z istimi Nemci, da ugonobi one, ki se nočejo slepo pokoravati njenim voditeljem, ampak hočejo biti samostojni in si pridobiti zastopnikov. — Ves značaj Spodnje Šiške je mesto. Ljudstvo je tako tesno spojeno z Ljubljano, da mora pač zahtevati iste pravice kot mesčani. Kaj more torej pričakovati od klerikalne stranke, ki hoče ubiti obrtnike in delavec, jih oropati vsakega zastopnika, ki obrača svoj plašč po vetrui in se zveže danes s tem, jutri z drugim, samo da bi ostala na kmilu, da bi obdržala vlado nad neizkušenim, zaupljivim kmetskim ljudstvom. Obrniti se mora na one, ki ne vidijo le lastne koristi, ki so pravični vsem slojem, ki se potegujejo za splošne pravice slovenskega naroda. Vaši zastopniki v občinskem odboru so v svoji zadnji seji pokazali, da so napredni, sedaj je naloga vas vseh, da izrečete javno svoje ogorčenje nad početjem klerikalne stranke in izrečete pohvalo in priznanje narodno-naprednim poslancem, ki nas hočejo rešiti klerikalnega gospodstva, da ne pademo nazaj v temo srednjega veka, kjer bi klerikalci mogli nemoten počenjati to, kar bi bilo v korist voditeljem, kmet, obrtnik in delavec bi pa delal in molčal in nosil svoj težko prisluženi denar v nenasitljivo, nikdar polno farško bisago. Vsi, ki ste samostojni, ki vas ne vežejo suženjski okovi klerikalizma, pridite torej na shod, ki bo v poneljek ob desetih dopoldne v sokolski televadnici v Šiški.

— **Uslužbeni c. kr. državne železnice v službi zakotne nemške šole.** Pišejo nam iz Spodnje Šiške: Kakor je že obč. znano, obstoji pri nas že nekaj mesecev brez oblastvenega dovoljenja in brez vednosti šolskih oblasti zakotna nemška šola pod vodstvom obč. znane grofice Auersperg. Da se ta preoblečena nuna že mesece trudi od slov. staršev otroke naloviti v ta zavod, je znano vsakomur, a znano pa še ni, da so z novejšim časom v njeno službo vstopili tudi uslužbeni c. kr. drž. železnice. V začetku tekočega meseca je pobiral pri zaslepilih starših, ki svojo deco pošiljajo v ta brezpotrebn zavod, neki Alojzij Pleš, uslužbenec c. kr. drž. železnice, mesecino po 1 krono in po 50 vinarjev. Ni dovolj, da je pri članih pobiral, marveč nadlegoval je in pobiral tudi pri drugih, ki niso člani te lepe družbe in to s pretvezo, da ga je gosp. nadzornik strojev, Poka pl. Pokafalva v to poslal. Pleš je hodil od člana do člana in članarino ter mesečne doneske pobiral, obenem pa tudi nove člane lovil in podpore beračil; to je delal v času, ko bi imel svojo službo opravljati. Da je nekaj kronic nalovil, to se razume, skupil jih je pa tudi svoj del, zraven posebno, ako je prišel v hišo, kjer je bil tudi hišni gospodar doma. Moža pa to ni plašilo, zakaj tolmačil si je to za svojo službo, ker je na povelje svojega predstojnika to moral opraviti. Iz predstojega je razvidno, da si hoče vodstvo te „schulvereinske“ šole s pomočjo uslužencev in uradnikov c. kr. drž. železnice na vsak način vzdržati ta zavod, bodi si z lepo ali pa z grdo. Da nam zavednim očetom to ni vse eno, je ob sebi umevno, radi tega se državno vprašati slavno c. kr. direkcijo državne železnice v Beljaku: Se-li stripja s službenim redom, da uslužbeni c. kr. držav. urada v politične svrhe služijo in nas Slovence na naši posesti na ta način izvajajo? Je-li slavni direkciji znano, da se uslužbeni v službenih urah na povelje svojih predstojnikov vdeležujejo agitacij in beračenja za ta monstrum-zavod, in ako ne, kaj misli ukreniti v pomirjenje duhov, ki so razburjeni in ogorčeni radi netaktnega postopanja teh uslužencev? Slavno c. kr. vlado kakor deželni šolski svet se pa usojamno vprašati: Zakaj dovoljujejo te kompetentne oblasti, da se brez njih dovoljenja na ta način mirne zavedne Šiškarje nadle-

guje, njih otroke v nezdrave tešolske prostore takorekoč sili, in njih na rodni čut draži in žali? Ali smo v resnici že tako inferijorni, da smejo ljudje kakor je grofica Auersperg z nami pometati!? Ako nam kompetentne oblasti ne bodo pomagale, da se znebimo tega nebodigatreba — nemške šole — pomagali si bodo sami in to z lepa ali pa z grda, ker siti smo že do grla brezbržnosti naših oblasti. G. obč. svetnik Lavrenčič je v zadnji občinski seji interpeljal gosp. župana radi te šole, a g. župan ni mogel dati nobenega odgovora. Radi tega se je županstvo obrnilo na c. kr. okrajno glavarstvo za pojasmnilo v tej stvari, a tudi od tu ni nič in zopet nič odgovora. Iz vsega je razvidno, da simpatizujejo tudi oblasti s to „schulvereinsko“ šolo, in radi tega imajo grofica in drugi korajči in pogum. Mi Šiškarji pa pravimo: Preko naših glav se ne napravi nemške šole, in ako ne opravimo nič z lepim, storili bodo po vzoru nemških inomoških akademikov in zabranili z silo, kakor ti, vsak pojavi nemščina v narodni Šiški. A. B. C.

— „**Slovenec**“ in občinski odbor v Litiji. V 81. štev. t. l. je „Slov. Narod“ priobčil brzjavko iz Litije, iz katere je razvidno, da je litijski občinski odbor z navdušenjem in enoglasno sklenil, da se izreče narodno-naprednim posiancem na njihovem možatem postopjanju ob prilikl znane vladne predloge iskrena zahvala. Konec brzjavke se je glasil: Za predlog je glasovala tudi klerikalna manjšina. Pobožnjak „Slovenec“, ki se boji resnice ko hudič križa, je v svoji četrtekovi številki, dne 12. aprila repliciral na resnično brzjavko z lapidarnim stavkom: „To je grda laž! Laž? Mi ne poročamo laži, kakor to vedno stori „Slovenec“. Sicer ni treba posebej poudarjati, da je resnicoljubni „Slovenec“ nahrulil svoje čitatelje še vedno, kadar je iz naših krajev kaj poročal in da so o verodostojnosti njegovi čitatelji „Sl. Naroda“ že zdavnaj na jasnen, vendar se nam vidi potrebno, da pribijemo ad perpetuum rei memoriam sledi: Seja občinskega odbora ni bila izredna, ampak redna, in znanega predloga ni stavljal g. Jenko, katerega je vzel „Slovenec“ na muho, dasi se za čenčanje „Slovenčeva“ tako malo briga kot za lanski sneg. Povemo na glas, da so za gori imenovani predlog glasovali tudi trije klerikalci, in je bil torej predlog enoglasno sprejet. Nič ne pomaga zavijanje; dejstva ne bodo zanikali z vsem svojim sofizmom. „Slovenec“ pravi: „Naši možje še niso vedeli za to sejo in zakaj se gre. Mi pa trdim, da so tako dobro vedeli kakor drugi odborniki, saj so podpisali vabilo k seji. Trije klerikalni odborniki so izostali. Mogoče, da so bili zadružani, verjetneje pa je, da so bili preje v Kraljevi šoli. Izid glasovanja je res mučen za klerikalce. Danes le toliko. Ako bo „Slovenec“ še zavijal in resnico pačil, potem pa pišemo celo poglavje o zavednosti našega „dobrega ljudstva“.

— „**Domoljub**“ laži v zadnjih številkah na vse mogoče načine. Posebno piko ima nad učitelji in tudi učiteljicem ne prizanaša. Prijatelj našega lista nam piše: „Domoljub“, ki pa je v resnici pravi „Lažiljub“, napada posebno učitelje. Kakor sem izvedel, šolska oblastva take učitelje postrani gledajo, češ, s politiko se pečajo. Zdi se mi čudno, da šolska oblastva sploh upoštevajo ta degenerirani list, ki tendenciozno pobija vse, kar ni farovško in cerkveno. Ta list je napadal že šolske nadzornike in jih sramotil pred nevednimi braclci. Kako se more pač potem polagati kaj na inferiorne laži tega lista?! Nasprotno se lahko reče, da ravno tisti učitelji delajo največ za izobrazbo in napredok med ljudstvom, ki jih „Lažiljub“ napada. To bi lahko pokazali domalega z vsemi zgledi. Klerikalci pusti samo take učitelje in učiteljice v miru, ki so njih privrženci, ali sploh ne delujejo proti poneumnjevanju ljudstva. Šolska oblastva se naj torej ne ozirajo na denuncijacije učiteljev v „Lažiljubu“.

— **Že zopet meštarijo z vero.** V sobotnem „Slovencu“ poprašuje zlo-

glasni in razviti jeseniški fajmošter Zabukovec napredne občinske može, če so ptiči ali miši, ker se delajo baje za dobre katoličane, a vendar gredo z napredno stranko ter imenuje gg. Markeža, Smoleja, Kcentarja in Noča. Mi povemo Zabukovcu le to, da so ti možje hodili v cerkev, ko je še Zabukovec kot deček prodajal platno. Naš stališč je to, da naj duhovnik skrbi za naše duše, naj pridno mašuje ter se briga za farško gospodarstvo, za naša telesa in občino pa lahko sami skrbimo! Človek je lahko pobožen, če se mu zdi potrebno, ni pa zato treba vsakemu prepirljivemu župniku ali pa kaplanu pet lizati, a bo vkljub temu zveličan. Hodili smo v cerkev, ko še na Jesenicah ni bilo ne duha ne slaha o Zabukovcu, pa še tudi bomo, ko ga bo že davno burja odnesla z Jesenic. To si zapomnite, g. Zabukovec, pa nas pustite v miru, kakor mi vas pustimo, ker drugače boste nazadnje res imeli prazno cerkev in boste maševali le še starim jeseniškim tercijalkam, mi pa dobimo poštenega dušnega pastirja, magari na svoje stroške.

Kranjske klerikalne voditelje v Neapolj!

Iz Krškega nam pišejo napredni volilci: Da se izrečimo brezvestnih klerikalnih izdajalcev, ki hočejo slovensko domovino zaslužniti v nemško-rimski jarem, bilo bi pametno, da jih pošljemo v Neapolj, to pa brž, dokler še bruha Vezuv, da jih po svoje požre in pokonča. Žlindra med Žlindrom! Naroči naj se posebni vlak, s katerim se dr. Šusteršič tako rad vozi in če bi ta vlak še toliko stal, bi daleko ne dosegel stroškov, katere ima naša dežela teden za tednom s temi „ljudskimi osrečevalci“! Dr. Šusteršič & Co.: posebni vlak v Neapolj, einsteigen! zadnji trenutek!

— „**Domoljub**“ proti šolam.

Na Otoku okraja postojnskega se je otvorila dne 2. aprila šola. „Domoljuba“ to strašno peče. Na nesramen način se norčuje iz novega ljudskega izobraževališča; med drugim pravi: „Največja znamenitost pri tej šoli je gotovo ta, da se izmed teh 18 učencev 15 piše za Mulce.“ „Domoljub“ je že tako daleč prišel, da je moral poseči po takih nizkih sredstvih, da pobija šolo z imeni učencev.

— **Kandidat, ki se izogne svojemu lastnemu shodu** je kovač Vrhovec, „ubožni oče celega Udmata“. Pretečeno sredo je bil sklican zanj shod volilcev v Trnovem. Kandidat Vrhovec pa se je najbrže ustrašil „svojih volilcev“ ter se odpeljal nekam na Notranjsko. Od tam je potem poslal gostilničarju „Janezu“ brzjavko o polnoči po shodu, da je zadržan priti. Prišlo je bilo res skupaj par dobrosrčnih Trnovčanov, ki se radi na stroške drugih zabavajo, česar sevega brez kandidata Vrhovca ni bilo mogoče.

— „**Osa**“. Trinajsta številka „Ose“ prinaša poleg raznih smešnic in dovitipov času tako primerno pesem „Velikonočni zvonovi“. — Podoba na prvi strani nam kaže, kako se božata in ližeta baron Schwegel, po domače Balohov Joža, in dr. Žlindra ter kako pijo bratovščino najhujši pročodrimovci in rimovci žalostne postave. Wir sind einig Volk von Brüdern! O zarte Sehnsucht, süsses Hoffen! ... Za prijetno obdeno godbo skrbe iz posebne prijaznosti dr. Tavčar, dr. Ferjančič in drugi člani obstrukcijskega filharmoničnega društva. Deželni predsednik Schwarz zastonj svari vase zaljubljene dedce, naj se ne požro od same ljubezni! Škoda, da je izostal na podobi ljubljanski škof Tone. — Druga podoba nam predstavlja gospoda svetnika Kameleona s Kamna v večernem svitu, tretja risba pa bolgarskega Nandeta Nosoroga na „tronu“.

Deželna zveza za pospeševanje prometa tujcev na Kranjskem

naznanja, da je določila nižje avstrijska trgovska in obrtniška zborovna kot specialni komite avstrijske razstave na mednarodni razstavi v Milanu v sporazumljenu z „Deželno zvezo za tujski promet na Nižjeavstrijskem“ gospoda Alojzija Ghirettija, uradnika c. kr. finančnega ministra kot vodnika (cicerona) v pisarni tujškega prometa na avstrijskem oddelku milanske razstave. Imenovani funkcionar, katerega bo spoznati po črno-

rumenem traku, ima nalog občinstvu biti na razpolago v pisarni tujškega prometa, osobito pa dajati pojasnila o domovinskih pokrajinalih in postajah za tujce. Njegova naloga je tudi namen odgovarjajoča porazdelitev v pisarni porazdeljenih prospektov, brošur, zemljepisov in drugih reklamnih tiskovin. Vsled želje nižje avstrijske trgovske in obrtniške zborovne se je po učilo gospoda A. Ghirettija, ki je zmožen laškega, francoskega, angleškega in nemškega jezika ter vsled tega za službovanje na razstavi vrlo sposoben, pri našem tajništvu najtančnejše o njegovem bodočem službovanju in se mu naročilo v interesu tujškega prometa po avstrijskih deželah najobjektivnejše postopanje. Kolikor je bilo potrebno, se ga je tudi seznanil z razmerami tujškega prometa v avstrijskih krovovinah in z organizacijo posameznih deželnih zvez za pospeševanje tujškega prometa. Obenem naznanja deželna zveza, da bodo uradne ure njene pisarne na Mikošičeve ceste v hotelu „Lloyd“ v drugi polovici meseca aprila od 4/5. ure popoldne. Sicer so uradne ure od 3.—5. popoldne.

— **XVIII. redni občni zbor, Bolniškega v podpornega društva pomožnih in zasebnik uradnikov**, ki se je vršil 31. marca t. l. v malo dvorani hotela „Union“, je bil dobro obiskan. S primernim nagovorom ga je otvoril načelnik gosp. A. Gutnik ter ob kratkem podal važnejše točke iz društvenega delovanja in zgodovine njegove. Spominjal se je tudi umrlih članov A. Colnarja in Gregorja ter Jos. Luckmannja, predsednika kranjske hraničnice, ter pozval navzoče, da v znak sožalja vstanje raz sedežev, čemur so se navzeli tudi odzvali. Izrekel je med drugim tudi zahvalo tujšnjim dnevnikom za načljenjenost društvu ter blagohotno priobčevanje društvenih vesti, zatem pa predstavil zborovalem zastopnika polit. oblasti, gospoda magistratnega svetnika Iv. Šeška, ter dal nato besedo tajniku g. Tomažiču. Iz njegovega poročila povzamemo, da je štelo društvo preteklem letu 92 rednih in 2. častna člana ter da je odbor rešil v enajstih sejah 168 vlog. Na občnem zboru 1. 1903 premenjena pravila je ministrstvo za notranje zadeve potrdilo, ter so torej stopila v veljavo. Društveni dohodki so se vsled zborovega prizadevanja nekoliko pomnožili, ker se je pri stroških upeljalo strogo nadzorovanje. — Za tem je poročal blagajnik g. Rajko Boltavzar o finančnem stanju društva, in sicer je imelo društvo v poslovnem letu: dohodkov 11.486 K 99 h, stroškov pa 2.482 K 53 h, in znaša čisto premoženje torej 9004 K 46 h. Na podporah je prejelo društ

da je bilo podpisanih 280 deležev à 100 K. V upravnem svetu so izvoljeni gospodje: Ivan Bernot, Jan Črnagoj, Luka Jelenc, Jan Ksav. Trošt in Karel Wider; nadzorstvo pa: Jakob Dimnik, Jakob Pretnar, Vendelin Sadar, Jan Škulj in Janko Žirovnik. namestnika v upravnem svetu sta izbrana gospoda: Anton Likor in Anton Smrdelj. Deleži po 100 krov se plačajo takoj ali pa v etmesečnih obrokih po 10 krov.

Občni zbor šentpetrske tenuške in moške podružnice sv. Cirila in Metoda se vrši v sredo, 25. t. m. ob osmi uri zvečer na Sv. Peteri cesti v gostilniški prostorji gospe Črnote (pri Jerneju) po običajnem sprednu. P. n. članice in člani se aljudno pozivljajo, da se ga izvolé veležiti v čim možno mnogobrojnim št. — Nečlani lahko neposredno pred zborovanjem prijavijo svoj pristop k društvu.

Odbor za Martina Malenška nagrobnih spomenik je razpravljal v svoji II. seji dne 5. aprila 1906 o prostoru za grob pokojnega župnika na novem pokopališču pri Sv. Križu in o veselicu, ki jo prirede pri zgornjem smotru koncem meseca maja ali začetkom junija t. l. narodne dame šentpetrske župnije z zelblagorodno gospo županjo Milico Hribarjevo na čelu.

Posredovalnica za službe zadruge gostilničarjev, kavarnarjev itd. je posredovala meseca sušca 42 slučajih. Iskali so službe: 2 plafna markerja, 1 podmarker, 1 natakar, 4 blagajničarke, 1 pomožna kuharica, 6 natakarice na račun, 3 sluge in 2 kuharja za kavarno, 6 kuharjev, 4 sobarice, 3 podnatakarice, 5 služkinj, 4 pomagalke. Dobili so službo: 2 markerja, 1 natakar, 2 natakarice za kavarno, 3 natakarice na račun, 2 natakarici za strežbo, 2 kuharjev, 1 pomožna kuharica, 2 slugi za kavarno, 1 sluga za restavracijo, 1 sobarica, 3 služkinje, 1 kuhar za kavarno, 1 poslužalka. Službe isčoči se opozarjajo, da posredovalnica brezplačno posreduje v Gradišče 7, I. nadstropje.

Obrtno gibanje v Ljubljani. Fekom meseca marca so pričeli v Ljubljani izvrsavati obrt: Tvrda brata Pavla, Šelenburgove ulice 1, izdelovanje kirurgenih izdelkov itd.; Josip Pollak, Sv. Petra cesta 9, trgovino z lesnim blagom; Ivan Breskvar, Sv. Petra cesta 23, ključavnikiarske ulice 1, trgovino z lesom in ogljem; tvrdka brata Deghenghi, Matusa & Comp., Šelenburgove ulice 6, tovarna za lesne delke in glasovirje; Ivan Komar, Frakovske ulice 13, prodajo drv in premoga; Jakob Polutnik, Florjanske ulice 24, pekovski obrt; Terezija Šefer, Kopalniške ulice 12, malo trgovino mešanim blagom; Ivan Perme, Gleških stolba 3, krojaški obrt; Frančiška Zaletel, Vodnikov trg, prodajo mil: Fran Matjašič, Rimska cesta 1, Škofski obrt; Marija Punčah, Trnovski pristan 14, sejamstvo z devocijsnimi in galerijskimi blagom; more Montresor, Pogačarjev trg, prodajo južnega sadja in zelenjadi. Odglasili, oziroma faktično opustili so obrt: Anton Primožič, Rěšljeva cesta 3, trgovino z mešanim blagom; Anton Matjašič, Tržaška cesta 13, pekovski obrt; Marjeta Prek, Pogačarjev trg, branjarjevo; Ignacij Čamernik, Komenskega ulice 26, izdelovanje metnega kamenja; Karel Januš, Židovske ulice 3, trgovino z urami; Štefan Vrnik, Hramnična cesta 7, Štefanjski obrt; Pavel Peterca, Lintrove ulice 4, malo trgovino z vino in žganjem ter prodajo živil; Štefan Bončar, Gradišče 14, pleskarski obrt; Ivan Strus, Martinova cesta 23, trgovino z mešanim blagom; Marija Šubnikar, Vodnikov trg, prodajo živil; Štefan Gianini, Komenskega ulice 36, delovanje figur iz mavca; Alojzija Osar, Pogačarjev trg, branjarjevo; Jan Pust sen, Hradeckega vas 20, Štefanjski obrt; Marija Pavlič, Pogačarjev trg, prodajo sadja in slăščice; Jan Novak, Krakovske ulice 6, prodajo premoga in drv; Marjana Kern, Štefanjske ulice 2, prodajo lončene sode.

Pevsko društvo „Ljubljanski Zvon“ naznana slavnemu obstvu, da ima dne 10. junija t. l. „Novem svetu“ ljudsko vrtno večo. Ker ima pa 3. junija bratsko društvo „Slavec“ veliko veselico, se naznana veselica „Ljudski tanec“ preloži na poznejši čas.

Slovensko pевsko društvo „Sparta“ priredi v ponedeljek 10. t. m. učilico v gostilniški prostorji gospodja na Martinovi cesti. Vstopna za osebo 40 v., otroci so prosti. Štekel ob petih popoldne.

Izredno krasni voli. Včeraj v mestni klavnicu pobili 2 krásna, edno težka a tudi silno draga vola, sta veljala skupaj 2000 krov. — sta dosedaj najtežja in najdražja, kar jih je bilo kedaj v Ljubljani. Kupila sta jih gg. Franc Štefan, mesar na Jurčičevem trgu in Anton Zupan, mesar in gostilničar na Starem trgu in sicer od župana g.

Bojanca v Št. Petru pri Novem mestu. Imeli smo priliko ogledati si orjaške dele razsekani volov ter smo se prepričali, da sta se ta dva mesarja izredno dobro oskrbela za praznike.

Iz Medvod se nam piše: Dobro znani župnik Brenc in Preski pri Medvodah ne neha uganjati svojih že do skrajnosti sezajočih bedarjev. Ni mu zadost, da na priznici vedno čeka politiki, začel je tudi v šoli neumnim otrokom razlagati namesto krščanskega nauka stvari, katere otroke razburijo, da še tisto pozabijo, kar se doma nauče. Pred nekaj tedni mu zopet ni dala žilca miru, začel je v šoli rentačni rekoč: Ja, odkar je bilo hujškanje v Sori, ja, Sori, prepadio je v Preski in Medvoda ja, ja, vsi so postali divjaki, vsi, ja vti. Sorški hujškači bi naj šli rajši za peč, ja, za peč in učili se krščanskega nauka, katerega nič ne znajo. Ja, ja torej gosp. Brenc, je li to Vaš krščanski nauk? Tudi mi smo mnenja, da od kar je zapustil občespoštovani župnik g. Bercé svojo faro, je mnogo podivjanih ljudi, a temu vzrok je odstotnost prejšnjega gospoda župnika. Nadalje Vam svetujemo, da se raje Vi naučite pametne pridige, kakršna spada v cerkev. Skrajni čas je že to, ker ljudstvo, ki zahaja v Presko k službi božji, že odkar ste Vi tu, ni slišalo iz Vaših ust pridige, ki bi spadal v cerkev. Bralcem liberalnih časopisov ste začetkom branili v cerkev, a sedaj odločno prepovedali, ker so po Vašem mnenju samo za napoto. Torej tako daleč smo prišli, da se nam celo prepoveduje cerkev! Ste li Vi potem božji namestnik? Mi pač ne zahajamo v cerkev zaradi Vas in Vaših pridig, temveč zaradi Boga. Upamo, da se poboljšate, ako še ni prepozno, sicer se oglasimo kmalu zopet, ker gradiva imamo dovolj.

Zavedni Medvodčan. — **Cuden slučaj.** V Studenčicah pri Sori je pogorela v ponedeljek hiša neki Marija Hartman. Ravno ta dan, ko je hiša pogorela, sta delala Marija Hartman in Anton Bernik kupno podgorbo za to hišo. Anton Bernik je kupil hišo za 880 K, zavarovana je bila pa na 1000 K. Ako bode zavarovalnica izplačala celo vsoto Antonu Berniku, bo ta takoj na dobičku za 120 K. Vnelo se je v dimniku, ker so preveč kurili.

Mision v Poljanah. Ni dolgo tega, kar smo imeli sedaj o postu v Poljanah misijon, ki so ga vodili jezuitje. Kakor povsod, je bila tudi tu glavna naloga gonja proti svobodomiselnim listom na priznici, kakor v spovednici, ko se je nevedenemu ljudstvu pod smrtnim grehom prepovedovalo brati te liste. Oni že vedo zakaj — mi tudi. Drugo je bila agitacija za volitve pod pretvezo, da je ta odpadnik, kdor ne voli katalističkih, od škofa priporočenih mož, kakor na pr. Demšarja ali Čoča. Nič drugega kakor hujškanje. In te grožnje s peklom. Propovedi je imel znani jezuit, čigar ime pa zamolčimo, ker nečemo omadeževati lista s tem imenom. Kaj tacega bi se ne smelo tu ponoviti. Kar se je govorilo z lece, je tako, da se v spodbudnem listu ne da ponoviti. Ako se o takih stvareh govori javno s priznico, o kakšnih nesposobnostih se potem razpravlja še v spovednicah. Če bi bilo kaj umestno, bilo bi to, da se tako demoralizujče, ljudstvo podvajajoče klasarije v cerkvi enkrat za vselej prepovedo! O hujškanju proti državnim in družbenim zakonom, da je cerkev vse in vsa oblast — molčimo. Govoril je tudi neki jezuit, o katerem bi vedeli ljubljanski mesarji in hišne na šentpetrskem predmetju nemara mnogo zanimivega povedati. Grmel je več ali manj na vse stanove. Na piko je posebno vzel gostilničarje. No možu se je poznalo, da iz njega govorí v obilni meri zaužeti alkohol. To bi nam tudi potrdili farovški sodi, ki so se hitro praznili tiste dni. Spleha, če bi ne bil učinkoval alkohol, bi moral misliti, da tak človek ni normalen. Misijon je imel edino ta uspeh, da so se nekateri ljudje podvajali in posuroveli, blažilnih vplivov pa pod danimi pogoji sploh ni mogel imeti. Nadučitelj in učiteljica v Poljanah bosta oba prestavljena, ker se nista udeležila misijona in procesije. Torej zato, ker sta imela redno šolo, bi naj šla iz Poljan. To pa se zgodi silno lahko: župnik naj jima da polo, pa bo! Tako bi morda bilo v časi konkordata, sedaj pa prestavljajo učitelje druge oblasti in ne župnik!

Pešišlet priredi jeseniški „Sokol“ na Velikonočni ponedeljek 16. t. m. na Mojstrano in Dovje. Vabijo se vsi prijatelji društva. Na zdar!

Spomenik pok. kanoniku Lampetu bodo postavili v mem vrhu nad Idrijo. Ker je bil Lampe duhovnik, kakoršnji žalibog pogremšamo med našo duhovščino, je vreden dostojnega spomenika.

Javni vinski semenj, spojen z vinsko pokušnjo v postojnski jami. Da se tudi vipavskemu vnu zopet pridobi zasluzeno ime ter

se po možnosti povzdigne vinska kupčija z vipsavskim vinskim pridelkom, in ker se je lansko jesen v Postojni vršiš se vinski semenj precej dobro obnesel, se priredi letosjni spomladni vinski semenj, spojen z javno vinsko pokušnjo, v Postojnski jami, in sicer v nedeljo, dne 6. maja. Zaradi ugodne železniške zveze z Ljubljano in s Trstom se semenj prične po popoldne. Na semnjišču, t. j. v veliki plesni dvorani, bo ves čas svirala godba, morda nastopijo tudi pevski zbori. Vstopnina bo skrajno nizka, najbrž le 50 vin. Zaradi pregleda in redobodo vinogradniki razvrščeni po posameznih občinah, da se bo mogel vsakdo preprečiti o kakovosti vinskega pridelka v posamnih vipsavskih občinah. — Prosto pa je tudi Dolencem, da tamkaj razstavijo svoja vina. Natančneje obvestilo pozneje.

Umrl je v Postojni 72letni davčni sluga Anton Smrdelj, ki je bil v bitki pri Kustoci.

Javno kopališče v Postojni. G. Pavel Jurca v Postojni je pričel te dni graditi javno kopališče poleg svojega hotela „Ribnik“. Delo bo gotovo do prihodnjega poletja. Gotovo bo ta naprava izborno uspevala, saj so jo v Postojni že težko pogrešali.

13,000 novih gld. iščejo baje na razvalinah graščine „baronov iz Rayn“ na Taboru pri Postojni. Že mesec dni kopljejo tam prav pridno, a izkopali so dosedaj le oglje pogorelega gradu.

Lokomotiva je povzročila gozdni požar v „Tihih dolinah“ blizu Postojne tuk železniške proge. Pogorela sta dva ha gozda. Škode je okoli 1000 K.

Iz Ustja na Vipavskem. Podpisani pomilujem ono človeče, katero gotovo nima lepega imena, ko se sramuje svoje laži v „Domoljubu“ št. 10 t. l. podpisati. Dopisunu greni življenje, ker ne more doseči v mojem županstvu nobene šarže, zato pa meni očita, da imam devet šarž, vsled katerih da nimam časa, da bi pustil farovž popravljati na Ustju in pa da ne znam ubožnih listov delati. Povem jasno in odločno: To je obrekovanje in laž. Resnica je le, da, ako bi bil „Domoljub“ dopisnik mesto mene za župana, bi getovo nastale v Ustju turške razmere. Grozi mi nadalje, da ne budem županil toliko časa kot si mislim; na to odgovarjam, da še nisem premišljal, do kdaj budem županil, kakor tudi ne, da bi jaz kot župan moral takim tepecem odgovarjati, ker niste vredni tega. Dobro vemo, da vas jezi, ker nimate najmanjše besede v občinskih zadevah ali tudi v prihodnje je ne boste imeli, ker mi smo vztrajni in ne budem klerikalcem prodali ustjanske trdnjave, na kar smo visoko ponosni. Dragi ščipkarji, spravite se torej z nami, drugače boste imeli gremko življenje; aka pa mislite meni županski stol spodnakiniti, se pa silno motite. Ob določenem času ga budem z veseljem odstopil, ali le iz naše srede izbranemu, omikamu in poštenemu prijetju, ker nočem, da bi prišla naša trdnjava v roke zaslepljencem. Ako bi se kaj takega zgodilo, bi si morali misliti v resnici, da smo na Turškem. — Ignacij Stibl, župan na Ustju.

Ormož ob Dravi. Občni zbor tukajšnje starodavne „Citalnice“ izvolil si je za tekoče društveno leto slediči odbor: Predsednik g. dr. Ivan Geršak, predsednika nam., dr. Ivan Omulec, blagajnik č. g. Jaan Kubinek, tajnik g. Anton Porekar, gospodar in knjižničar g. Ivan Richter, odbornika g. Fran Gomzi in g. Josip Rajšp. Odbor si želi vsestranske podpore, da bode zamogel izpeljati lepo društvene naloge. V to pomoži Bog in vsakega posameznega srčnost junaška.

Požar je uničil 9. t. m. v Platu pri Rogatcu hišo in gospodarsko poslopje zakonskih Antonia in Helene Miske. Začiali so otroci.

V mrtavnici je hotel posiliti v Graedu mlrški sluga Horina neko deklico, ki je prišla ogledovati mrljico.

Dela v bukovskem predoru nove zeleznic bodo končana tekmo 8 ali 10 tednov. Te dni se je izvršila koladvacija na progi od tunela Podbrdom do Bukovcev. V delu ostane le še okoli 400 delavcev.

Grozna smrt. 21letna Karolina Ferletič iz Doberdoba na Gorjiskem je stopila z ognjišča in prevrnila petrolejko, ki se je razbila. Petrolej se je vžgal in v hipu je bilo dekle vse v ognju, ker se ji je vžgala oblike. Vso ožgano so prepeljali v bolničko v Gorico, a vse je bilo zastonj. V grozni mukah je umrla nesrečnica. Tudi oče in mati sta si ožgala roke.

Po nedolžnem teper. Predsnočnim so v Trstu v neki ulici pravile tri ženske vse prestrašene, da je v bližnji ulici strahl ali kaj. Ker so Tržačani ljudje, ki se ne boje nikogar, drala je nabrala se množica na imenovan mesto, kjer bi imel biti strah. Tam so našli moža, ki je šel mirno svojo pot. Ko je videl, da se pod-

truma ljudi proti njemu, ubral je pot pod noge in bežal. A kmalu so ga došli. Niso poslušali njegovih besed, ampak matlali so ga kot nori, da je moral možak iskat pomoči pri zdravniku, ne da bi vedel, zakaj je bil teper.

Hčer odpeljal. Kakor smo poročali svoj čas, je 20 letni Vincenc de Marin v Trstu odpeljal jako mlado Elzo S., hčer ugledne tržaške rodbine. Prišla sta pa le do Pulja, kjer sta se morala vrniti. Pri razpravi, ki se je vršila včeraj v Trstu, je sveto zatrjeval de Marin, da se dekleta ni prav nič dotaknil in da je bila v največji varnosti, ko je šla z njim, vključno temu je bil de Marin obojen na 5 tednov ječe.

Pribežališče dunajskih in špolih nemških pobičev je Trst in od časa do časa išče kateri izmed teh nesrečnikov v tem mestu svojega zavetja. Tako je 12letni Franc Pfaunz z Dunaja ukral doma očetu zlatno uro z verižico, zastavil v zastavljalnici na 140 K in jo odkuril v Trst, kjer se je čudom čudil veliki toliko časa, dokler ga ni zgrabil neusmiljena roka policije in ga odvedla na varno, kjer počaka toliko časa, da ga odpeljejo po odgonu k staršem, kjer ga gotovo čaka kako misli obelodaniti v kratkem.

Nogo je zmečkalo kolo težko obloženega voza v Trstu 19letnemu Evgeniju Trebniču. Morali so ga prepeljati v bolnico.

Visoki gostje v Opatiji. Knez Hohenzollernski je prišel v Opatijo z vso svojo družino. 25. t. m. pride tja rumunski kralj Karel.

Razmire v občini Materija v Istri. Piše se nam od onod: Lansko leto je silno slablo prideljal kmet, zlasti v naši Istri! Obljubovali so nam podpore, državne, deželne in ne vemo, kakšne še. Siromašno ljudstvo je bilo veselo, ker je upalo, da bo kaj dobilo. A kaj je dobilo? Prav nič. Župan naše občine nam je obljubil marca lanskega leta, da dobimo 2050 gld. državne podpore za nakup semena. No minulo je pa že nad eno leto od takrat, a dobili še nismo niti vinarja. Ker denar vsak dan potrebuje, prosili bi gospoda Kastelica, da se dotična sveta razdeli med siromašno ljudstvo, ker s tem se izpolni le starja obljuba.

Panorama-kosmorama na Dvornem trgu pod Narodno kavarno nas popeče prihodnji teden od ponedeljka naprej v Rusijo, kjer nam razkazuje najlepše znamenitosti Petrograda, Carskega sela, Petrovega dvora, Kremala, Moskeve itd. Poleg razkošnosti, ki jo uživa carska rodbina, vidimo tudi množino naravnih krasot in opazljamo tudi na razne vodopade. Povsod imamo dohod, celo v caričino spalnico — kar bi nam bilo getovo drugače prepovedano! — ogledamo si orožarno, plesišče, razne muzeje, vodomete itd., a povsod nas čaka nebroj presenečenj. Zato si getovo vsakdo ogleda to znamenito serijo, saj je panorama na velikonočni ponedeljek odprtja.

neka odredba policijskega ravnatelja, da mora ostati umetniška razstava češkega umetniškega društva "Manes" zaprta med velikonočnimi prazniki in da mora izostati otvoritev kolektivne razstave slik F. Kupke, v Parizu živečega češkega slikarja, dne 14. t. m. "Cas" omenja, zakaj ta odredba ne velja za Dunaj, kjer ostane med Velikonočno odprtjo "Secesija" ter "Kunstlerhaus". Društvo "Manes" je zoper odredbo vložilo rekurz.

* **Najnovejše novice.** Puntarji "Potemkina". Rumunski ministrski svet je sklenil, izgnati puntarje ruske ladje "Potemkin", kolikor jih je še na Rumunskem. Vodja puntarjev, Matučenko, je dobil poziv, da mora v 24 urah zapustiti rumunska tla.

— Katastrofa v Courrièresu. Sedaj je uradno razglašeno, da je v rudniku ponesrečilo raveno 1100 mož, 309 trupel so že spravili na dan, 791 pa jih je še v rudniku.

— 2½ milijona dolgov je zapustil neki bankir v Antverpenu ter pobegnil.

— Grofica Montignoso je na sprehodu v Florenci padla ter si zlomila nogo.

— Za otrpnjenjem tilnika so zbolele v Opavi tri osebe.

— Za solnčarico je zbolelo v Doveru na Angleškem 30 vojakov. Dva sta že umrla.

— Električna svetilka je ubila na Dunaju hišno Skala pri zdravniku dr. Kapsommerju.

— S pokvarjenim govejim mesom se je zastrupila v Tokaju celo rodbina kmeta Solymossia.

— Dvoboj s kartami. Na plesu pri grofu Teodorovu v Varšavi sta se sprla dva plemiča. Dogovorila sta se, da se mora tisti izmed njih, ki izgubi prvo igro pri kartah, takoj ustreliti. Igra je izgubil Komorovski ter se ustrelil v stranski sobi, dočim je v salunu igrala godba.

— Porok španskega kralja Alfonza s princezinjo Battenberško bo 1. junija letos.

* **Silno bruhanje Vezuva.** Kralj je zopet prišel v naselbine pod Vezuvom, ki so najhujše trpele vsled bruhanja Vezuva. Kralj je vse opazil ter trezno presojal. Župan neke vasi ga je prosil, naj pošlje vojake, ki bodo kidali pepel s streh. Kralj mu je odgovoril: "Kaj hočete z vojaki? Povabite prebivalce, naj delajo. Sam bi vzel lopato ter vam dal zgled." Kralj je neprestano srečaval procesije. Rekel je, naj bi duhovniki vendar ljudem svetovali delati, da obvarujejo svoje hiše propada. Župniku v Ottajanu, ki se je prišel kralju predstaviti, je reklo: "Vi ste župnik, a niste opravljali svoje službe, temuč ste zvezali. Sram vas budi, odstopite. Prihod kralja in kraljice je nesrečne prebivalce navdušil. Sicer pa je položaj nespremenjen. — Ministrski Predsednik Sonnino je dal pomožni komisiji pol milijona lir na razpolago. Predsednik komisije je vojvoda Aosta. V Ohtajanu so zopet izvlekli iz razvalin 7 mrtvih trupel. — Po celi Italiji se je dosedaj za ponosrečenje nabralo pol milijona lir milodarov. — Včeraj je bilo prvič zopet mogoče iti od opazovalnice na Vezuv. Noč je bila mirna. V Neapelju se je nebo zjasnilo, da gledajo po dolnih peplastih dneh zopet sonce. V San Giuseppu so izvlekli izpod razvalin 12 oseb živih, ki so bile pet dni podseute. Vojakom in ognjegascem se očita, da prepočasi delajo, a katoliško ljudstvo je tako indolentno, da le jadiju, delati pa ne mara. — Poslanik Lützow je v imenu avstrijske vlade izrekil italijanski vladni sožalje,

* **Dohodki bolgarskih železnic** so znašali lani 11,481.843 K, t. j. za 308.646 K več kot leta 1904.

* **Prerek Jeremijs — zaplenjen.** Mostarski "O svit", kateremu je cenzura zaplenila skoro vso prvo stran, izpolnil je v številki minole sredo to praznino z oglasi in z žalostno pesmijo proroka Jeremije, pogl. 5, vrsta 1—22: "Spomni se, o Gospod, kar nas je zadelo, poglej in vidi našo sramoto. Nasledstvu našemu ukazuje tujez, z našim domom inozemec . . . Sužnji nam gospodarijo in nobenega ni, da bi nas rešil iz njih rok . . ." Toda cenzor je zaplenil besede proroka Jeremije!

* **V divjaški Nemčiji** branijo poljskim vojakom rabiti molitvenike v poljskem jeziku. Polkovnik Gezeyski je bil upokojen samo radi tega, ker je prodal svoje imetje v Poznaju nekemu Poljaku. Učitelji v ljudskih šolah pretejavajo poljske otroke do krv, aki si slijo, da govorijo poljski. Ko je govoril dne 31. pr. m. o teh odnošajih poljski poslanec Wilczinsky v nemškem državnem zbornu, ga je predsednik klical k redu!

* **Drag sneg.** Pogodbenika za odvažanje snega v New Yorku, William Bradley, so pri odvozu snega tekmo zadnjega sneženega vijarha razni nadzorniki, poslovodje in voznički ogoljufali za 50.000 dol. Radi tega je sedaj potom časniških inse-

ratov razpisal 50 dol. nagrade vsakomur, kateri si nepostavni potom prilasti takozvane snežne listine, ozroma kateri jih prodaja. Najel je vse polno detektivov, kateri vsakogar aretajojo, kogar zasačijo pri taki manipulaciji. Za vsak voz snega plača Bradley po 32 centov (1 konj) in po 64 centov (2 konja). Ko prične voznički z odvažjanjem, dobri listek s 50 številkami. Pri vsakem odvozu mora delovodja prekrizati eno številko, na kar se po dokončanem dnevnom delu listki izroči pogodbeniku v svrhu izplačanja. Pogodbenik je sedaj dogonal, da so bili nekateri listki takoj po prvem odvozu prečrtani. Na ta način je prišel na sled goljuhi. Take goljuhe se pojavljajo pri vsakem snegu, toda nikdar v toliki meri kakor letos.

* **Razne misli o časnikarstvu.** Dr. J. Bachem v Kölnu je izdal venec aforizmom o časnikarstvu, iz katerega posnamemo sledeče: Kdor išč v časnikarstvu samo zabavo, naj se poprime rajši česa drugega ali pa ničesar. Pri časnikarstvu se ne hodi na izprehod. — Ako si napravil neumnost v časniku, naj ti bo v tolažbu, da tega ne bo videl vsak čitatelj. Mnogi posebno tvoji nasprotniki bodo videli v tvoji budalosti nenavadno naglico. — Uredništvo in tiskarna sta si navadno dva sovražna tabora. Urednik navadno trdi, da stavci slabotajo, a staveci trde, da urednik napadno piše. Zdi se, da imata oba tabora prav. Časopis, ki hoče vsem ugrediti, se mora najprej šeleti iznajti. Ako pa se to, komu kdaj posreči, kar ni verjetno, želeti je, da tak časnik čimpreje zopet izgine, ker bi nič ne voljal."

* **Potreben pouk.** Povodom zadnjega bivanja virtemberske kraljeve dvojice je šla kraljica nekega dne na sprehod s svojo dvorno damo po mestu. Nasproti jima je prišel oddelek vseučiliščnikov v čepicah. Oholi burši se niso hoteli izogniti, tako da sta morali dami stopiti z ozkega hodnika v blato. Kraljica pa je dijake dobro poznala. Par dni nato je dobro predsedstvo dijaškega društva "Suevia", kateremu pripada tudi kralj kot stara hiša, povabilo h kralju. Vsi so se praznično oblekli, ker so pričakovani posebnega pogoščenja. V predobi so morali čakati dobre pol ure, potem pa je stopil pred nje kralj ter jih nagovoril: "Ne morem zahtevati, da bi vsi člani poznali mojo ženo, toda to pa smem zahtevati, da se društveniki "Suevie" na cesti vsaki dostojni dami izognejo." S tem so bili oholeži odslovljeni.

* **Samomor pri telefonu.** Lepa in bogata nevesta Bessie Buchanan je telefonirala iz svoje hiše v Indianapolisu svojemu ženini dr. Diksonu, da se dogovorita o podrobnosti za poroko, ki bi se naj vršila prihodnji dan. On je v šali pograjal nekatere njene odredbe, nakar je tudi ona v šali odgovorila: "Nočem te vzeti, ti hudobni človek." Nato je bilo za tretnotek tih, potem pa se je zaslila strel samokresa. Prevzela jo je strašna slutinja; s tresočim in prosečim glasom je poklicala ženina, a odgovorila bila. Odpravila se je takoj na pot in našla je svojega ženina mrtvega na stolu. V eni roki je še držal telefonsko slušalko, v drugi pa revolver.

* **Mačja princezinja.** Princezinja Viktorija Šlezvik - Hoščanska redi v Winforparku 26 "plemenitih" mačk. Za mačke je zgrajena posebna dvonadstropna hiša v obliki vile. Nadstropja so spojena med seboj z lestvijo. Kadar namreč hočejo iti mačke spati, splezajo po lestvi v drugo nadstropje, kjer ima vsaka svojo udobno posteljo. Najlepš med vsemi je kinkilska mačka "Puck", ki stoji na posebni hišici, kjer so po stenah nabite v pozlačenih okvirih vse diplome o odlikovanjih, ki jih je Puck dobil na raznih razstavah. Po zimi se mačkam ogrejejo postelje z ogrejalnimi steklenicami, da se ne prehlade ter je sploh skrbljeno v vsakem oziru za vso udobnost, kakršno imajo le redki ljudje.

* **Zdehanje je zdravo.** Dr. Nägeli v Ljubežu je spisal razpravo o zdehanju ter dokazuje, da je zelo zdravo za človeško življenje. Pri zdehanju morajo delovati vse prsne in vratne mišice ter dihalo, zato je zdehanje najbolje sredstvo za vežbanje in jačanje omenjenih organov. Dr. Nägeli priporoča, naj ljudje čimveč zdehajo ter pri tem krepko odpirajo usta in razprostre roke, da se morejo pljuči tembolj izčistiti in dihanje pospešiti. Te vrste gimnastika je zdravilna za vratne in ušesne bolezni. Ljudem, ki imajo prehlajen vrat, ali ki težko požirajo, priporoča posebno pogosto in močno zdehanje.

* **Cez 20 let.** V prosincu letos so našli bližu Brnu na cesti mladinci v nezavestni. Vsled gladu je nameščen, a prenešen v bolnišnico si je hitro opomogel. O sebi ne ve drugega povedati, kakor da mu je ime Franc, a za priimek ne ve. Ko je bil še prav majhen deček, ukradli so ga bili cigani njegovim staršem na Ogrskem ter ga prodali

nekemu cirkusu, s katerim je prepotoval celo Evropo. Mlađeniča so fotografovali ter slike razposlali vsem madžarskim oblastjam. In res je prišla te dni v Brno neka premožna kmetica iz Harashta, katere bratu so leta 1886. cigani ukradli 2½ leta starega sinčka. Ko je zagledala izgubljenega cirkusnega igralca, ga je takoj spoznala, ker je popolnoma podoben rajnemu njenemu bratu. Mlađenič je vesel odišel s svojo tetou na Ogrsko.

* **Lep častnik.** Ruski častnik Berisov je prišel pred vojno sodišče, ker je v kupeju ubil nekega sopotnika. Za kazeno je prosil, naj ga pošljejo na bojišče v Daljni Vzrok. Ugodilo se je njegovi želji ter mu je bila kazzena odpuščena. Na bojišču se je operovalo odlikoval ter je dobil dve kolajni za hrabrost. Pozneje mu je vojna uprava poverila 200.000 rubljev, da nakupi konj za vojsko. Tudi to načelo je točno izvršil. Pripeljal je najboljše konje. Vojna uprava mu je račune potrdila ter ga še povrhu povrhu polovala. Nihče ga ni vprašal, kje je konje kupil. Šele sedaj se je izvedelo, da je s svojimi somišljjeniki počkal v zasedi na ruske obmejne straže ter je vojake pobil, konje pa vzel seboj. Seveda je 200.000 rubljev vtaknil v žep. Lopovo se sedaj zapri ter pač ne bo več ušel zasluzeni kazni.

* **Zivljenje svetnikov.** Sveti Frančišek Asiški, ki je ustanovil berški red franciškanov, se je imenoval pravzaprav Janez Bernardoni ter je bil po svojem prvotnem poklicu maloprodni trgovec sin. Pozneje je bil vojak, a je dobil nalezljivo bolezen, iz katere je izšel kot svetnik. S podporo asiške škofa je začel beračiti po cevi deželi za neko novo cerkev, pri tem pa si pridobil toliko beraške prakse, da si je izmisli, ustanoviti svoj beraški red. Ko je naznani svoj načrt papež Honoriju, mu je odgovoril ta: "Vi ste lahkomiseln bedak," a naslednji papež Inocencij III. je imenoval njegova redovna pravila "pravila za svinje" — a potrdil jih je vendarle. — Njegova verska blaznost je kmalu daleč naokrog zaslovela. Povsod je iskal prilike, da so ga ljudje opsovali in brcali ter je imenoval to "krščansko ponižnost". Svoje telo je imenoval "brat osele" ter ga kot takega pri vsaki priliki prepel. Nekega dne je vzel na svoji kuti uš (pri takratnih svetnikih običajna živalica), previdno jo je vzel v roko, jo poljubil ter izrekel ne-smrtni besede: "Ljuba sestra uš, hvali z menoj Gospoda!" Po teh besedah jo je zopet položil na svojo neomito in nepočesano glavo, od koder je bila prisila na kuto. Čestokrat je po cele ure pridigoval gosen, racam in kokošim. Čudež je pa delal take, da so se Kristusovi čudeži lahko skrili pred njim. Zato pa je tudi njegov red rasel kakor gebe po dežju in v začetku pretečenega stoletja je bilo že 700 moških in 900 ženskih franciškanskih samostanov. Saj pa tudi ni nič prijetnejšega, kakor v toplem zavetju živeti od žuljev drugih.

* **Iz sodne dvorane.** Zagovornik obtoženega oderuha: "Gospod državni pravnik je reklo, da ne razume, kako je mogel obtoženec spozniti s svojo vestjo, da je jemal tako visoke obresti! Gospoda moja! Obtoženec pač ne more nič zato, da črv vesti ne spada med njegove domače zivali!"

* **Vlada z brado.** "Hrvatski dnevnik" poroča o slednjem dogodku: Neki S. M. iz Ljubuškega je prišel v Sarajevo k deželnemu vladni prisot za podporo. Na hodniku je srečal vladničko načelnika ter ga vprašal: "Kje je visoka vlada?" — "Jaz sem ta vlada, česa želiš?" — "Kako boš ti zemeljska vlada, ki imaš brado!" Načelnik se je moral glasno zasmajati ter je podaril prisilec 10 K iz svojega žepa.

* **Kako govori človek brez jezik?** Vrhunc kirurgičnega znanstva je pač ta, da človek, kateremu so izrezali vsled nezdravljive bolezni, kakov raka, tuberkuloze itd. jezik, polzirnik in sapnik, vkljub temu more normalno jesti in govoriti. O nekaterih takih slučajih je poročal v berolski medicinski družbi profesor Glück. Z umetnim goltancem brez jezika je mogoče vse črke pravilno izrekati, razen D in T, katerih dosedaj ni bilo mogoče napraviti jasno, temuč se domestita z nekakim "s" na ta način, da se zobje skupaj stisnejo ter se sapa močno izpihne.

* **Odločna gledališka igralka.** Slovečka italijanska igralka Vitaliani je gostovala v nekem španskem gledališču. Med igro je zapazila, da se v neki loži odlične dame glasno zabavljajo. Igralka je prekinila igro ter ostro motrila dotično ložo. Občinstvo se je ogorčeno obrnilo proti loži. Vognu se je nekakim "s" na ta način, da se zobje skupaj stisnejo ter se sapa močno izpihne.

Knjige in članki

— **Goethejev "Faust" v slovenskem prevodu.** Gosp. prof. A. Funtek je po poldrugoletnem, intenzivnem delu poslovenil prvi del Goethejevega "Fausta", natanko v meri izvirnikovi. Kako se čita slovenski "Faust", ki ga izda "Slovenska Matica" menda za leto 1907., o tem se utegnjejo prepričati naši čitalci iz odlomka, priobčenega v današnji številki.

— **"Učiteljski Tovariš".** Št. 15. Vsebina: Kako naj učiteljica izven šole deluje za prosveto. — Naš dežurni zavod. — Poglavlje o učiteljici. — Pisarna za zdravljenje naših bolnih stanovskih, družabnih, urednih, književnih, narodnostnih in političnih razmer. — Iz naše organizacije. — Književnost in umetnost. — Vestnik. — Listnica uredništva. — Inserat.

— **Anton Janša.** "Razprava o rojenju čebel". Poslovenil Avgust Bukovic. V Ljubljani 1906. Izdal "Slov. osred. čebelarsko društvo", založil J. Babnik.

— **Anton Janša.** "Popolni nauk o čebelarstvu". Poslovenil Fr. Rojina. V Ljubljani 1906. Izdal "Slov. osred. čebelarsko društvo", založil J. Babnik. Knjiga, ki bosta dobro služili našim čebelarjem, pripravljamo prav toplo. Naj bi ne bilo nobenega slovenskega čebelarja, ki bi se ne nabavil teh knjig. Cena obeh knjig je 3 K 20 v.

— **Izpred sodišča.** Kazenske obravnave pred deželnim sodiščem.

Iz zadev je načelal Janez Vidmar, mlinar v Vrpovljah, dne 3. sušca t. l. popoldne blizu Cerkelj fanta Janeza Vombergerja in zamahnil s sekiro proti njegovemu glavi. Zadel ga je na rebra ter lahko poskodoval, ker se je Vomberger pravčasno udaril ognil. Vidmar je bil manj jezen, ker je misil, da mu je na pustni torek peresa s klobuka strgal. Obsoten je bil na 3 mesece težke ječe.

Močan udarec. Aleš Mohorič, bajtar v Repnjah, je Martinu Čebašku z enim samim udarcem strel desno podlehtnico. Povod temu je bil medsebojni preprič po potu iz krme ter piganosti. Mohorčič je bil obsojen na 2 meseca težke ječe.

Ni sadil, ne gnojil, pa bi vendar rād užival. Janez Pavšek, posestnik v Pečah, ne mara dežati in je lot zapravljive pod varuhom. Pri pridobivanju denarnih sredstev ni posebno tenkovesten in izbirčen. Dvakrat je vzel iz Bedenkovega kozolca fižola za 45 K 20 v, fižolove slame, vredne 5 K, dva mernika repe in koš, vreden 1 K. Tudi zajecem je zanjke nastavljal. Obsoten je bil na 4 mesece težke ječe.

Usodopoln listek. Ivan a Žlik, omogočena delavka v Spodnji Šiški, je bila aretovana zaradi vlačugarstva. Ko jo je paznik peljal v sodno dvorano tukajšnje okrajskega sodišča, vrgla je na tla listek, ki je bil namenjen priči Antonu Brainerju. Na listku je bilo zapisano, da naj izpove, da ona dela. Obsoten

Poslano*

clerkalno - nemčurskemu dopisu „Jesenih novic“ v umazanem listu „Slovencu“, ki me je že parkrat prav po barbarsko, nizkotno in oderuško napadel. V sobotom „Slovencu“ z dne 7. aprila t. l. mi ta poštenjakovič zopet očita pod napisom: „Poštene delavce na stran!“ sledi: „Tako je nastopil Štefan Podpac pri sokolski predstavi in s tem pokazal svojo barvo. Ugledal je priproste delavce, katerim on seveda po svojem geslu ni prijatelj. Sedeli so na odzakanih sedežih, namreč v sredini I. vrste, pa je zahetal, naj se mu umaknejo, ker bi on rad tam sedel. Seveda to se ni zgodilo, kajti delavci se zavedajo, da njih denar plača ravno toliko, kakor pa hrušovskega kralja, ki se vozi s posebnim vlakom.“

Temu oderuško obrekovalnemu človeku povem, da je od prve do zadnje besede vse zlagano, kar lahko s pričami dokazem.

Jaz nisem nastopil zoper nobenega delavca pri sokolski predstavi dne 1. aprila t. l. v Ferjanovi goštini „Pri Jelenu“ na Savi, pa naj bo pošten ali nepošten. Še manj pa, da bi bil od katerega zahteval, naj se umakne s sedeža prve vrste, kar bi bil pa mogoče lahko storil, ker jih je nekaj sedelo na takih prostorih, za katere niso plačali, a jaz pa sem imel plačan sedež prve vrste, pa sem večinoma stal med celo predstavo.

Usedel sem se pa res na prazni prostor med prestankom igre, ter mi je res neko dekleto ali bolje rečeno nemčurško otroče, ki spada še v Šolsko klop, ne pa da bi se razgovarjalo z našimi poštenimi fanti, kakršen je sedel prej na istem prostoru, kamor sem se usedel takrat jaz, reklo, da je ta prostor zaseden. Jaz pa sem nato takoj odgovoril, da takoj vstanem, ko pride doličnik, ki je sedel prej na tem mestu, in katerega poznam kot prijatelj. Doličnik je res prišel ter mi namignil, da naj le ostanem na njegovem sedežu, ker se on mogoče ni hotel več pridružiti in razgovarjati z omenjeno nemčurko.

To je resnica, kakor pribito. Priče so na razpolago. Jaz kot Sokol ne skrivam svojega mišljenja ter si ga upam pokazati na najavnejšem prostoru, tembolj pa me moj sokolski narodni čut veže, da to stvar objavim očitno, da se spoznajo in dokažejo „Slovenčevaga“ dopisuna laži ter kličem doličnega pravicnjuba, da se mi očitno s svojim podpisom pokaže, da se potem pomenuje kje drugje. Ako pa tega ne stori, ga pa proglašam za „hinavskoga“ obrekovalca, narodnega izdajalca in nesramnega lažnijanca. Vas delavce pa pomilujem, da imate med seboj take nesramne lažnjice, katerim ni dosti, da Vas izkorisčajo, hočejo še drugim, dostenjnim možem in celim rodbinam škodovati. To pa delajo samo v prid njihovih nenasljivih farskih malih. Vsem farškim vohunom pa se pripomorem, da name ne pozabijo.

Pričakujoč poklicanega, kličem: Do svedenja!

Na Hrušici, 12. aprila 1906.

Štefan Podpac.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano*

g. A. Dežmanu, slaščičarju in goštiličarju na Bledu (Gorenjsko).

V odgovoru na Vaše neumestnosti v poslanem due 5. aprila t. l. povem, da je neresnica, kar Vi trdite, da je g. Mayr pred pričami izrekla; ravno nasprotno je pa resnica, kar je meni g. Mayr sama potrdila. Ker tudi mojo deklo imenujete, se je ona izrazila, da ji je žal da je bila toliko časa pri Vas!

Gospod Dežman, na vse drugo Vam pa odgovorim samo to, da sva obadva Cahejeve postave, ter je Vaša domišljija nemogoča, da bi eden druga z sreda!

Opozorjam Vas pa, da pazite, da se Vam možgani ne skisajo, že veste zakaj. Sedaj Vam želim veselko velikonočne praznike, ter končam boj z Vami; ako Vas pa še kaj teži, pride k meni osebno, kakor ste popred vedno storili.

1394
Vaš vedno dobri prijatelj

Davorin Vrinšek

trgovec in posestnik na Rečici pri Bledu.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabit, nego „Mollo-vo francoško zganje in sol“, ki je takisto bolesti utešljajoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in žive kreplino in jih zatorej dobro, da se priliva kopelom. Steklonica K 1:90. Po poštem povzetji pošilja to zdravilo vsak dan lekarni A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

6 31-5

Najboljše in najfinješo čistilo obuvai v sedajnosti je Globin, ki napravi usnje voljno in trdno. Globin je tudi ceno čistilo, ker ga je treba le jako malo, da se obuvilo lepo in trajno blesti. Kdor bo enkrat poskusil Globin, ga bode vedno rabili. Izdelujejo ga kemične tvornice Fritz Schulz jun., akcijska družba v Lipskem, Hebu na Češkem in Lincolnu pri New Yorku. Na svetovni razstavi v St. Louisu l. 1904. Grand prix. Dobí se povsod, kjer to naznajajo plakati. Paziti je na to, da je napisana na pokrovu besedica Globin.

Naravna človeška živila so brezvdomno ona, katera se more jesti in prehraniti v naravnem stanju brez kuhanja. K tem spadajo pred vsem orehi in ‚prav‘ posebno še kokosov oreh. Ta ima namreč za človeški organizem posebno koristno maščobo, ki se pa v naravi lahko pokvari, ker ima kakor surovo maslo v sebi snovi, ki lahko postanejo žaltave. Posrečilo pa se je te snovi iz maščobe odstraniti in ohraniti kokosove orehe za dolgo časa sveže. S tem se je povzročilo, da se vporablja tudi v severnem kraju kot zabela v vedno večji množini, kar najbolje dokazuje njegove dobre lastnosti: nizka cena, dober okus in slast. (Seveda velja to le o dobrin markah in prav posebno o zabeli „Ceres“, ki jo našim gospodinjam moremo najbolje priporočati.) Nismo prijatelj izdelkov iz inozemskih surovin, vendar je spričo visokih cen surovega masti v prasičje zabele uvoz zabele v interesu zdatne hranitve skrajno potreben.

Gotovo se vam posreči; brez truda in hitro napravite likano perilo lepo blesteče, aka vporabljate

blestilni škrob „Glanzine“

ki ga izdelujejo svetovnoznanke kemične tovarne **Fritz Schulz jun. akcijska družba v Hebu na Češkem in Lipskem**. Ta skrob je postal vsled svojih dobljnih lastnosti znani po vsem svetu, je bil že mnogokrat odlikovan in je dobil na svetovni razstavi v St. Louisu 1904 najvišje odlikovanje grand prix. Glanzine obstoji iz najfinješega, nalači zato pripravljenega in lepo stisnjenega skroba in nima nikakih škodljivih sestavin. Z njo dobimo z največjo lahkoč in prav gotovo najlepši likano perilo, simečno belo in elastično trdo, ne da bi kaj pri tem perilo trpelo. Tudi neizkušeni ne morejo slabu načraviti. Vporablja se prav lahko in preprosto. Z eno ploščico „Glanzine“, ki se stopi v polnila gorke vode, se škroba 6 prs, 6 parov zapenstnic in 12 ovratnikov. Vporaba se razvidi iz listka, ki je pri vsaki ploščici. Pri nakupovanju morate paziti na marko „Glanzine“ in rdeči poprečni pas na ovitku. Glanzine se dobijo po 10 v ploščica skoro v vseh špecijskih trgovinah, drogerijah, parfumerijah itd.

Vodovod v Rogaški Slatini. Kdor ve, kako slab je preskrbljeno Spod. Stajersko z dobro, sveže pitno vodo, bo z veseljem očit, da se posrečilo zdraviju Rogaške Slatine, da stoji sedaj na prvem mestu med vsemi z dobro, pitno vodo preskrbljenimi kraji Spodnjega Stajerskega, kar se ima zahvaliti darezljivosti stajerskega deželnega zborna. Skozi desetletja je postala potreba zdrave pitne vode za zdravije muka in v sedanosti, ko se je zdravje povzognilo, se je že dobro čutila ta potreba sladke vode. Tu se je našel o pravem času ravno na severu od zdravja, v mogočem, gozdnatem pogorju Boč studenec, ki ima po strokovnem izjavi zdravo, sveže pitno vodo v veliki množini. Hitro se je ta studenec kučil in ravno tako hitro so se dovolila sredstva za napravo vodovoda. Trase so srečno izbrane in sedaj se to veliko delo, ki najtišocem in tišocem v vročem poletju nudi sveže krepilo, tako hitro izvršuje, da se bo odprti vodovod že v sezoni 1906. Delo vodi eksaktno tvrdka ing. Dirlböck, ki ima tudi zaslugo, da je studenec našla in obeta se, da bo ta vodovod vzor vseh vodovodov. S tem se je uravnala pot za povzdigo zdravja Rogaške Slatine in upravičeno trdimo, da ima to tako hitro vsecelo zdravje najlepšo prihodnost.

Pričakujoč poklicanega, kličem:

Do svedenja!

Na Hrušici, 12. aprila 1906.

Štefan Podpac.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Poslano*

g. A. Dežmanu, slaščičarju in goštiličarju na Bledu (Gorenjsko).

V odgovoru na Vaše neumestnosti v poslanem due 5. aprila t. l. povem, da je neresnica, kar Vi trdite, da je g. Mayr pred pričami izrekla; ravno nasprotno je pa resnica, kar je meni g. Mayr sama potrdila. Ker tudi mojo deklo imenujete, se je ona izrazila, da ji je žal da je bila toliko časa pri Vas!

Gospod Dežman, na vse drugo Vam pa odgovorim samo to, da sva obadva Cahejeve postave, ter je Vaša domišljija nemogoča, da bi eden druga z sreda!

Opozorjam Vas pa, da pazite, da se Vam možgani ne skisajo, že veste zakaj. Sedaj Vam želim veselko velikonočne praznike, ter končam boj z Vami; ako Vas pa še kaj teži, pride k meni osebno, kakor ste popred vedno storili.

1394
Vaš vedno dobri prijatelj

Davorin Vrinšek

trgovec in posestnik na Rečici pri Bledu.

* Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, kolikor določa zakon.

Mnogostranska poraba. Gotovo ni domačega zdravila, katero se dá tako mnogostransko porabit, nego „Mollo-vo francoško zganje in sol“, ki je takisto bolesti utešljajoče, ako se namaže z njim, kadar koga trga, kakor to zdravilo vpliva na mišice in žive kreplino in jih zatorej dobro, da se priliva kopelom. Steklonica K 1:90. Po poštem povzetji pošilja to zdravilo vsak dan lekarni A. MOLL, c. in kr. dvorni založnik, DUNAJ, Tuchlauben 9. V zalogah po deželi zahtevati je izrecno MOLL-ov preparat, zaznamovan z varnostno znamko in podpisom.

6 31-5

Prestavno varovanje.
Vseko posamezno in posamezno
zanesljivo krasivo.
Edino prsten je Thierryjev
balzam
le z zeleno znamko, redovnica
Staroslavna, neprekosno
proti slabemu prehranju, krčem
zelodcu, kolikci, katarr, praznim
bolezinam, influenzam itd.
Cena 10 majhnih ali 6 dovočnih
steklenic ali 1 velika specjalna
steklenica s pokrovom z zamaskom
K 5 - franko.

Thierryjev kontinljivi mazilo,
porseg znano kot non plus ultra

proti vsem še tako starim ranam vnetjem, ranitvam, abcesom in ostakinam vseh vrst. Cena: 3 lončka K 5-6
se poti proti povrstju ali denar naprej.

Lekarnar A. Thierry v Pregradi pri Rogaški Slatini.
Brošura s tisoč originalnih zahvalnih pismen gratis in franko
V zalogi v skorih večjih lekarnah in medicinalnih
drogerijah. 4000-17

Protin
revmatske
bolečine
same 784 24
mazilo ZOLTÁN!

Tako pristno dobro s edstvo za vdrgnenje se dobiva po vseh večjih lekarnah po 2 K brez poštnine. Po pošti razpoluja lekarna

Zoltán v Buda-pešti.

Proti zobobolu in gnilobi zob

Izborno deluje dobro znana
antisepsična

Melusine ustna in
zobna voda

ki utrdi dlesno in odstranjuje
neprljivo sapo iz ust.
1 steklenica z navodom 1 K.

Blagorodnemu gospodu M. Levstiku,
lekarnarju v Ljubljani.

Vsa izborna Melusine ustna in zobna voda
voda je najboljše sredstvo zoper zobobol, odstranjuje neprljivo sapo iz ust in je
neprljiv pri pomoček proti gnilobi zob, zato jo vsakemu najtopleje priporočam. Obenem pa prosim, pošljite se 3 steklenice Melusine ustne in zobne vode e.

Dovolim, da to javno oznanite, ker je res hvale vredno.

Leopold Gangl, mestni tajnik.
Metlika, 24. aprila 1906.

Dež. lekarna Mil. Leusteka

v Ljubljani, Resljeva cesta št. 1
poleg novozgrajenega Fran Jožefovega
mostu 48-15

Darila.

Upravnikištu našega lista so postali:

za „Učiteljski konvikt“: Gospod P. Mayer v Kranju 5 K, mesto venca umrlju g. nadučitelju V. Pinu. — Skupaj 5 K. — Lepa hvala. — Sveto smo izročili gosp. J. Dimniku.

Fran Mailly naznana žalostna
vest, da je njegov mnogoletni uslužbenec, gospod

Ivan Peklaj
usnjarski pomočnik

po dolgi mučni bolezni včeraj, dne 10. marca, prevoden s sv. zakramenti za uuirajoče v starosti 56 let, mirno v Gospodu zaspal.

Pogreb bude jutri na Velikonočno nedeljo, dne 15. marca ob 6. uri popoldne iz hiše žalosti Komenskega ulice št. 5 na pokopališče Sv. Krištofa.

Pokojnega priporočam v molitev in blag spomin.

Ljubljana, 14. marca 1906. 1397

Fran Mailly naznana žalostna
vest, da je njegov mnogoletni uslužbenec, gospod

Ivan Peklaj, trgovec v Šiški.

Glince pri Ljubljani:

Traun Janko, trgovec.

Kamnik:

Ažman Marija, trgovka.

Škofja Loka:

Zigon Matej, trgovina in trgovka na Glavnem trgu št. 34.

Kranj:

Florian Karl, knjigotržec.

Jermenarski pomočnik

se takoj sprejme pri 1356

Ivanu Kravos, sedlar v Gorici.

Kontoristinja

s trgovskim izpitom želi službo premeniti, bodisi v trgovini ali kaki privatni pisarni. Sprejme tudi službo blagajničarke. Naslov: Kontoristinja štev. 21 Poste restante Ljubljana. Glavna pošta. 1381-1

Stanovanje

v Knaljovih ulicah št. 5 v pritličju, obstoječe iz 3 sob s pripadki, se odda za majev termin.

Pojasnila daje upravnštvo "Narodne Tiskarne" ravnotam.

Iskreno zahvalo

črekom preblagorodnemu gosp. dr. Josipu Maleriču, okrožnemu zdravniku v Crnomlju za njegovo požrtvovanlo in ljubezljivo zdravljenje v moji izredno težki bolezni. Bog plati! 1374

Marica Schweiger.

Naprodaj

bosta v Kranju v kratkem

dve hiši
z vpeljano raznovrstno veliko trgovino pod jako ugodnimi pogoji. — Kdor želi natančnejši pojasnil, naj se obrne pisemo na naslov: poste restante št. 53 Kranj. 1384

Panorama-kosmorama

Dvorski trg št. 3
pod "Narodno kavarno".
Od 15. aprila do
21. aprila 1906:

Rusija.

V ponedeljek, dne 16. aprila
otvoritev

Koslerjevega vrta.

Velik vojaški

KONCERT.

Začetek ob pol 4. uri. Vstop prost.

K obilni udeležbi vladivo vabi

restavraterka. 1383

Najboljši in najpopolnejši pianino

se kupi najcenejše za takojšnje plačilo ali tudi na najmanje mesečne obroke, tudi za province, samo naravnost od tvorničarja

Henrika Bremlitz,
e. kr. dvornega založnika
v Trstu, Via G. Boccaccio 5.
Katalogi in kondic. gratis in franko.
66-15

"Perotninat"

I. slovenski mesečnik za umno perotninarstvo s priveskom za umno rejo vseh malih domačih živali. 1392

prične izhajati s 1. majnikom t. l.

Ne pozabite se mnogočtevilno na ročiti na ta, tako velevažni list ter ga s tem vsestransko podpirati, ker le v tem slučaju mu je mogoč izvesti vse obljubljeno.

Tudi za Vaš raznitere prijave bo list "Perotninat" velikega pomena in je torej želeti njega pogoste uporabe.

Cena listu 2 K 40 v letno s poštino vred, je zelo nizka in zatorej ni zapreke za mnogobrojna naročila, ki jih sprejema

L kranjski perotninarski zavod
Anton Lehrmann
v Tržiču na Gorenjskem.

MAGGI jeva ZABELA za juho in jedila

je od nekdaj preizkušena in edina, ki daje slabim juham, omakam, primeškom k jubi, sočivju itd. takoj presentijiv, močen, dober okus. — Jako izdatno, torej ne belite preveč!

Naprodaj po vseh kolonialnih in delikatesnih trgovinah in drogerijah. — V steklenicah od 50 vin. naprej. Prazne orig. steklenice se prav ceno napolnjuje. 1385

Stanovanja išče

za avgustov termin mirna stranka (dve osebi). Obsega naj 2 sobi. — Ponudbe z navedbo cene se prosi na upr. "Slov. Naroda" pod "J. P. 25". 1367

Amaterski fotografi.

Lloyd, sklopna kamera 9x12 za plošče in film z Goerzovo dvojnato anastigmatno lečo, serija III. "Dagor" z avtomatičnim zapiralom, ki se lahko regulira na 1/100 sekunde, 3kovinske kasete v toku, še popolnoma novo, se odda mesto za 235 kron, za 125 kron. Dopisi pod "Goerz 313" na anončno ekspedicijo M. Dukes Nachf. Dunaj I/1. Wollzeile 9. 1371

Trgovski pomočnik

vajen prodajalec modnega in manufakturnega blaga se sprejme pod zelo dobrimi pogoji. 1385-1

Ponudbe na tvrdko V. Mihelčić, Sisak. Hrvatsko.

Uradno dovoljeno

že 15 let obstoječa

najstarejša ljubljanska posredovalnica stanovanj in služeb

G. FLUX

Gosposke ulice št. 6 1395

priporoča in namešča le boljše službe iskajoče vsake vrste

zlasti bone, kuharice, sobarice, natakarice, blagajničarke, prodajalke, služe, kočilje itd. Itd.

za Ljubljano in drugod. Potnina takoj. — Natančneje v pisarni. — Vestni in kolikor možno hitra postrežba zagotovljena.

Zunanjam dopisom je priložiti znamko za odgovor.

Reich durch die ganze Welt.

Mednarodna panorama.

Ljubljana, Pogačarjev trg.

Razstavljeno od 15. aprila do

21. aprila 1906: 1349 1

Zelo zanimivo

potovanje Andrejevo

po zraku z zrakoplovom.

30 dni na poizkušnjo

pošljem svoj pristni solingenski stroj za strženje las po povzetju za samo gld. 2-75 in se zavezujem, da ga v teku 30 dni vzamem nazaj in povrnem denar.

Stroj je 16 cm dolg s tremi natalkljivimi grebeni in rezervo vzmeto za tri vrste strženja in bi ga ne smelo manjkati v nobeni rodovini. Pri treh otrokih si znesek v četrtek leta zaslžite. Najboljša vrsta s pokriti vzmeto 3 gld. Škarje za brado 2-75. Pristna solingenska britev gld. 150; najboljša kakovost, votto izbrušena 2 gld. Škarje za konje, pri kmetovih neutrpljive, samo 2 gld. — Brivna garnitura obsega britev, posnemali jermene, čopič itd. v kartonu gld. 2-50, z najinejšo, votto b učeno britvijo, brušenim ogledalom v plišastem toku, najinejša izvršitev gld. 3-75. Razpolo po povzetju tvornička zaloga 1070-1

LEO LATEINER
Danaj I/16, Wollzeile 31

Cene stanovanjem do 1. junija in od 1. septembra 25% pod tarifo.

Od 1. junija interurbana telefonska zveza.

Zdravilišče Krapinske Toplice

Sezona od 1. maja do konca oktobra.

Hrvatskem

Leta 1904 je bilo 5120 ljudi. Od zagonjske železniške postaje Zabok-Krapinske Toplice oddaljene eno, od postaje Rogatec, lok. žel. Grobelno-Rogatec, pa dve uri vožnje. Od 1. maja vsak dan omnibus k vsakemu vlaku proge Zabok-Krapinske toplice, k postaji Rogatec k popoldanskemu vlaku. — 30° do 35° R (37..° do 43..° C) gorko akrotomerje, ki eminentno vplivajo proti protinu, mišični in členski revni in njih posledični bolezni, pri ishihi, nevralgi, kožnih bolezni in ranah, kronični Brightijevi bolezni, otrplenjenju, pri najrazličnejših ženskih bolezni. — Velike barsinske, separanske kopeli, kopeli v banjah in pršne kopeli, izvrstno urejeno potilnico (sudariji), masaže, elektrika, šved. zdravilna gimnastika. — Udobna stanovanja, dobre in ne drage restavracije; stalna topliška godba. Razširjeni senčni sprehodi, prostor za tenis-igre itd. Kopalniški zdravilni dr. Ed. Mal. — Brošure se dobe v vseh knjigarah. Prospekti in pojasnila pošilja 1370-1 kopališko ravnateljstvo.

Za cel tamburaški zbor instrumenti

knjige, žice, partiture, želesna stojala itd. vse v najboljšem stanu, večina skoraj novo, se prav poceni

prodaja. 1388-1

Naslov pove upravnštvo "Sl. N."

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

1367

Jubilejsko leto 1906

Povodom 25letnega obstanka svoje trgovine in časa iznajdbe moje Ane Csillag pomade za rast las in brade, si usojam prav udano od danes naprej pa do konca decembra 1906 svojim cenj. odjemalcem nuditi ugodnost, ki bo gotovo povsod našla priznanja.

Vložila sem v neki prvi dunajski banki zdolaj oznamovanih **sto srečk**, katerih **glavni dobitki znašajo od danes naprej do 31. decembra 1906 črez**

5 milijonov kron.

Dobitke prepuščam popolnoma zastonj svojim velecenjenim odjemalcem in sicer takole: Vsak odjemalec, ki kupi ali naroči lonček moje pomade za 1 gld., dobi deležni list na vse dobitke teh 100 srečk zastonj. Kdor kupi za 2 gld. dobi dva deležna lista, kdor za 3 gld. tri, kdor za 5 gld. pet in kdor kupi za 10 gld. dobi deset deležnih listov itd. zastonj. Od vseh na te srečke med letom 1906 zadetih glavnih dobitkov bom na vsak deležni list odpadajoči znesek v gofovini izplačala lastnikom deležnih listov. Priporočiti je še, da se iz vsakega deležnega lista razvidijo vse srečke, njih serije, številke in dnevi žrebanja.

Zatorej nudim svojim velecenjenim odjemalcem priliko, da celo leto igrajo na 100 srečk popolnoma zastonj, ne da bi za to plačali le količkaj, pri čemer deležniki v najboljšem slučaju

zadenejo lahko črez 5 milijonov kron.

Prosim svoje cenjene odjemalce, naj mi naznanijo čimprej, s koliko deležnimi listi bi se z naročbo moje pomade radi udeleževali, ker čim višje je število deležnih listov, ki jih imajo, tem večji je znesek, ki ga lahko zadenejo.

Nujno je tudi potrebno, da cenjeni moji odjemalci naročila izvrše čimprej, ker bo že 1. maja vlečenje državnih srečk iz I. 1860, glavni dobitek 600.000 kron, 15. maja žrebanje ogrskih premijskih srečk, glavni dobitek 300.000 kron, ogrskih hipotečnih srečk, glavni dobitek 70.000 kron, Jó-Szív srečk, glavni dobitek 30.000 kron in 1. junija vlečenje turških srečk, glavni dobitek 600.000 kron, pri katerih žrebanjih so lastniki deležnih listov že udeleženi.

Pomada se razpošilja s poštnim povzetjem ali če se pošlje denar naprej, pri čemer se pošljejo zraven tudi deležni listi, ki se pa dobivajo tudi v moji trgovini na Dunaju, I., Graben št. 14.

Moja pomada je za rast las in brade je svetovno znana in razširjena v najvišjih krogih vseh civilizovanih dežela, o čemer imam premnogo priznalnih pisem. Upam, da se bodete te velikanske ugodnosti poslužili v izdatni meri in prav pridno naročali mojo pomado, ki jo lahko spravite na leta, ne da bi se pokvarila.

Vsakdo si lahko prav do visoke starosti z rabo pomade za rast las, ki jo je iznašla gospa Ana Csillag sama, ohrani lase goste in dolge. Nobeno drugo sredstvo ne obsegata toliko živil za lase kakor pomada Csillag, ki si je po pravici pridobila svetovni sloves, ker dame in gospodje že po rabi prvega lončka dosežejo uspeh, ker izpadanje las popolnoma poneha že po nekoliko dneh in se pokažejo novo zrasli lasje. Ta uspeh dokazuje mnogo tisoč iz vsega sveta došlih priznalnih pisem, ker le resnica venča uspeh.

Cena lončku 1, 2, 3 in 5 gld.

Z velespoštovanjem

Ane Csillag-Loreley glavnik
nezljomljiv
komad 1 gld.

Ana Csillag na Dunaju
I., Graben 14
1330-1
(kamor je naslovljati vsa naročila).

Vseh sto srečk ima v letu 1906
30 žrebanj in se lastniki deležnih
listov udeležujejo vseh.

Žrebanja poleg stojecih srečk bodo:

- 1. maja, 15. maja. 4 žrebanja.
- 1. junija. 2 žrebanji.
- 15. junija, 1. julija. 3 žrebanja.
- 16. julija, 30. julija, 1. avgusta. 2 žrebanji.
- 16. avgusta, 1. septembra. 2 žrebanji.
- 15. septembra, 1. oktobra. 2 žrebanji.
- 2. novembra. 2 žrebanji.
- 16. novembra. 1. decembra. 2 žrebanji.

100 srečk

katerih vse glavni dobitki od danes naprej do 31. decembra 1906 so zastonj prepuščeni mojim cenjenim odjemalcem.

1 državna srečka iz leta 1860	—	—	—	—	—	—	glavni dobitek K	600.000
2 državna srečka iz leta 1864	—	—	—	—	—	—	" "	300.000
2 srečki regulacije Tise	—	—	—	—	—	—	" "	180.000
1 ogrska premijska srečka	—	—	—	—	—	—	" "	300.000
25 cerkv. zgradb. srečk (Dombau)	—	—	—	—	—	—	" "	30.000
1 zemljiščna srečka	—	—	—	—	—	—	" "	90.000
1 Claryjeva srečka	—	—	—	—	—	—	" "	52.500
25 Jó Szív srečk	—	—	—	—	—	—	" "	30.000
2 kreditni srečki	—	—	—	—	—	—	" "	300.000
25 avstr. Križevih srečk	—	—	—	—	—	—	" "	60.000
5 ogrskih Križevih srečk	—	—	—	—	—	—	" "	30.000
1 Budanska srečka	—	—	—	—	—	—	" "	40.000
1 Pálffyjeva srečka	—	—	—	—	—	—	" "	84.000
1 Rudolfova srečka	—	—	—	—	—	—	" "	30.000
1 Salmova srečka	—	—	—	—	—	—	" "	84.000
1 ogrska hipotečna srečka	—	—	—	—	—	—	" "	70.000
2 dunajski komunalni srečki	—	—	—	—	—	—	" "	400.000
4 turške srečke	—	—	—	—	—	—	" "	600.000

Rogaška Slatina

Štajersko.

Železnica,
pošta in
telegraf.

Prospekti
zastonj.

Prekrasna lega,
kisika poln zrak
brez prahu. Mo-
deren komfort,
živahno dru-
žabno življenje.

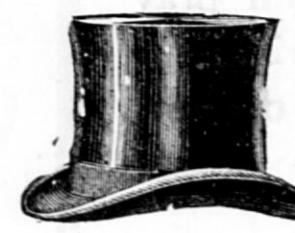
Novo hydro-elektro-mehano-terapevtsko zdravilišče v velikem in modernem slogu — Zdravljenja z mrazlo vodo, električne svetlobne in kopeli v banjah, Inhalatorij, celice za segret zrak, elektr. masaza, solinčne kopeli, zdravilna gimnastika. Uspešno zdravilišče za bolezni v želodcu, črevih, na jetrih in ledvicah, za kronično zaprte, hemoroide, kamen, odebelenost, sladkorno bolezen, protin. katárje v požiralniku in jabolku. Jako močni zdravilni vrelci, pribor za vodivo v Karlovi in Marijini varhi.

1906: Otvoritev novega hotela z dietetsko restavracijo in novim vodovodom za sladko pitno vodo.

Mnihovgraška zaloga črevljev

Henrik Kenda v Ljubljani

prodaja nedvomno najboljša, najbolj solidna in najbolj zanesljiva obuvala vseh vrst in oblik za gospode, dame in otroke po skromnih cenah.

Moderno
klobučevinasti, svilnati in plišasti
klobuki

izdelki tvrdk Hückels Söhne, Jos. Pichler in Wilh. Pless
po najnižjih cenah v trgovini s perilom, klobuki in z modnim blagom

C. J. HAMANN
v Ljubljani, na Mestnem trgu štev. 8.

Direkten nakup od tovarne!

V prospek plesa, kakor tudi z godbo
spremljevanega petja, se kupi dandanes
edino le samoigrajoči

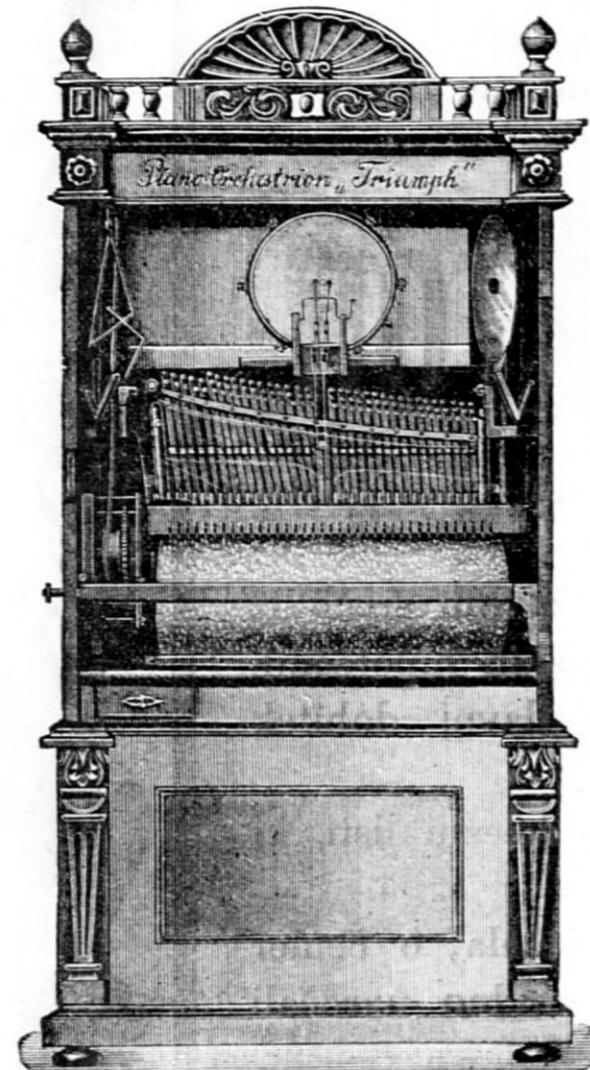
**godbeni
avtomat**

z glasovirjem, mandolinami,
zvonkjanjem, kastanjetami,
malim in velikim bobnom,
činelami.

Vsako teh glasbil igra tudi lahko samo zase. Vsakemu avtomatu se pridá 16 igralnih komodov in sicer si jih kupec lahko sam izbere. Avtomat igra za poljuben denar ter se lahko tako uravna, da igra hitro, počasi, taho ali glasno, kratko ali dolgo, na voljo.

Najboljši vir dohodkov za hotelirje, kavarne, gostilnjarje, zavode in zasebnike. Ti avtomati se ne prekujujejo, ampak se dobivajo naravnost iz tovarne po:

Simonu Kmetetz, Ljubljana
Kolodvorske ulice št. 26.

Cene avtomatov so: 1800, 1200, 900 in 800 K, to pa le, ako se plačuje v mestnih obrokih, pri takojšnjem plačilu pa se dovoljuje 10% popusta. — Delo je prve vrste, solidno, trpežno, elegantno in moderno. — Postrežba je reela in se eno leto jamči.

Ker je to domaća industrija, zato so tudi cene prav nizke.

Kupuj pa „le v steklenicah“!

V Ljubljani pri gospodih:

Iv. Fabiana nasl.	Fr. Kham.	Peter Lassnik.	Karl Planinšek.	Anton Stacul.
Anton Korbar	Ant. Kanc, drog.	Alojzij Lillek.	Jos. Pollak.	Fran Stupica.
F. Grošelj.	Mihail Kastner	A. Mehle.	A. Sušnik.	Ferd. Terdina.
Adolf Hauptmann	Edmund Kavčič.	P. Mencinger.	M. E. Supan.	Uradniško kon-
Karl C. Holzer.	Henrik Kenda.	Josip Murnik.	A. Sarabon.	sumno društvo
Ivan Jebačin.	Josip Kordin	J. Perdan.	Viktor Schiffer.	
Ant. Ječmink.	Anton Krisper.	Vaso Petričič.	M. Spreitzer.	

Bled: Oton Wölfling.
Crnemelj: Andrej Lackner,
Karl Müller, B. Schweiger,
Anton Zurec.
Draga: P. S. Turk.
Hrib: A. Bučar, Fran Kovač.
Idrija: A. Jelenec, Josip Še-
petavec, Valentin Lapajne.
Kamnik: E. Hayek, J. Klemen-
čič, J. Koschier, Fr. Subelj.
Kočevje: F. Jonke nsl. R. Ko-
ritnik, Fr. Loy, P. Potsche,
J. Röthel, M. Rom, F. Schle-
mer, F. Göder, r. F. Verderber.
Kostanjevica: Alojzij Gač.
Krško: F. X. Aumann sin,
R. Engelberger.

Kranj: Fran Dolenc, Ivan
Majdič, Karl Šavnik, le-
karnar „pri sv. Trojici“, J.
Krenner, R. & E. Ross.
Litija: Lebinger & Berg-
mann.
Lož: F. Kovač.
Mirna: Josip Schuller.
Mokronog: J. Errath, B. Sbil,
„pri skofu“, Peter Streln.
Novo mesto: Küssel & Kon-
čan, A. Pauser, F. Pleteršek,
I. Picek.
Polhov gradec: J. A. Leben.
Postojna: A. Ditrih, G. Pikel.
Radeče: Ivan Haller, J.
Trepecnik, I. občno rade-
ško konsumno društvo.

Radovljica: L. Fürsager, Fr.
Homann, Oton Homann.
Sodražica: Ivan Levstik.
Sliška: J. C. Juvančič.
Skofja loka: E. Burdych,
M. Žigon.
Travnik: G. Bartol.
Trebnje: Jakob Petrovič,
Ivan Zernatto.
Tržič: Frid. Raitharek.
Velike Lašče: Ferdinand
M. Doganec.
Vipava: Vrhopole: Fran
Kobal.
Vrhnik: D. Šetinc, R. Rutner.
Zagorje: R. F. Mihelčič,
Iv. Müller sen.
Zužemberk: Jak. Dereani

Več lepih, zračnih stanovanj

s po dvema sobama, kuhinjo, drvarnico in vrtom se odda za avgustov termin v Spod. Šiški pri M. Lavrenčiču.

Ustanovljeno leta 1842.
ČRKOSLIKARJA, SLIKARJA
NAPISOV IN GRBOV
BRATA EBERL
LJUBLJANA, Mikloševa cesta št. 6.
Igriske ulice št. 6.
Telefon št. 154

Nova trgovina
s suknenim, platnenim in manufakturnim blagom
JOŠ PETKOSIG
Ljubljana
Stari trg štev. 4.
Vzorci na zahtevanje!

Pravkar izšlo:

Vošnjak Bogumil

Na razsvitu

Ruske študije.

Ta zanimiva knjiga je pisana objektivno, brez onega nematemeljnega slovenskega navdušenja, pa seveda tudi brez sovražne zagrizenosti. Saj jo je napisal Slovenc, Sloven. Omisili in predstiral naj bi si jo vsak izobrazen Slovenec, da si razbisti svoje predstave in nazore o Rusiji in russkem narodu. Marsikaj, kar se sedaj godi na Russkem, mu postane jasno. Nesrečna vojna z Japonci, kravni domači nemiri, sijajni nadnadi uspeh revolucije: za vse to moramo iskat v najti pravih vzrokov činiteljev in ciljev.

Ukusne opremljene knjige z izvirno risbo na ovojem listu je izšla v založbi

L. Schwentnerja

■ Ljubljani

Cena: broš. 4 K, eleg. vez. 5 K 50 h,
po pošti 30 h več.

Založnik c. kr. avstrijskih državnih urednikov.

Kloboučnice in
čepice v najnovejših taconah in v velikih izberah
priporoča — **SOZLNÍK** — **Hrvatski**
Pod tranzito št. 2. Postaja elekt. železnice.

Specialiteta:
turistovske srajce,
belo in barvasto perilo iz angleskega ceširja, go-
lenice, izbrani vzorci,

kravate
za vse različne okuse, dalje specialitete švedskih
rokavic: glače in iz pralnega usnja
brezhibne priležnosti :-

najboljši izdelek priporoča

Alojzij Persché
v Ljubljani, Pred škofijo št. 21.

Stanje hranilnih vlog:

22 milijonov K.

Rezervni zaklad:

nad 760.000 kron.

Mestna hranilnica ljubljanska

v lastni hiši v Prešernovih ulicah štev. 3,

poprej na Mestnem trgu zraven rotovža,

sprejema hranilne vlogi vsak delavnik od 8. do 12. ure dopoldne in od 3. do 4. ure popoldne, jih obrestuje po 4% ter pripisuje nevzdignjene obresti vsakega pol leta h kaptalu. Rentni davek od vložnih obresti plačuje hranilnica iz svojega, ne da bi ga zaračunila vlagateljem.

Za varnost vlog jamči poleg lastnega rezervnega zaklada mestna občina ljubljanska z vsem svojim premoženjem in vso svojo davčno močjo. Da je varnost vlog popolna, svedoči zlasti to, da vlagajo v to hranilnico tudi sodišča denar maloletnih otrok in vavorancev.

Denarne vlogi se sprejemajo tudi po pošti in potom c. kr. poštné hranilnice.

Posoja se na zemljišča po 4% na leto. Z obrestmi vred pa plača vsak dolžnik toliko na kapital, da znašajo obresti in to odpadilo ravno 5% izposojenega kapitala. Na ta način se ves dolg poplača v 62 in pol leta. Ako pa želi dolžnik poplačati dolg z obrestmi vred na primer v 33 letih, tedaj mora plačevati na leto 6% izposojenega kapitala. Dolžniku je na prostoto voljeno, svoj dolg tudi poprej poplačati.

Posoja se tudi na menice in na vrednostne papirje.